

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 ..

HIRDETÉSEK:
4-betűs betűsor egy sor 20 fillér,
minden következő sor 16 fillér.
Nyolctűs betűsor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

STAUER JÓZSEF.

Szerda, december 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Az exlex küszöbén.
Jón a népszámlálás.
Aradi kereskedők karácsonya.
Mérgezett fának.
Eladott aradi leány.
Magyar fiu newyorki vállalatban.
Fedak Sári álma.
Aki 300 koronáért vásárol asszonyt.
Jóslat 1911-re.

Az élet birái.

Arad december 27.

A nagy kérdések halmazában, a melyeket a karácsony politikai nyilatkozatai, nagyszóvú cikkei és házaló intervjui összehordtak, eltörpült és elveszett egy igen érdekes reform, a melyet Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter vett programjába. Maga a törvényjavaslat, a mely a miniszter intenciói folytán a miniszteriumban készült, csak az iparosokat és kereskedőket érinti, de érvényesülését jelenti egy olyan elvnek, a melynek elismerését igen sok oldalról, egyre több komoly érveléssel sürgetik.

A törvényjavaslat szerint ipari bíróságok fognak szerveztetni, amelyek az ipari és kereskedelmi munkaadók és alkalmazottak között fölmerülő vitás kérdésekben fognak dönteni. Kétségtelen, hogy ezek a bíróságok nem jogi képzettségű férfiakból, hanem munkaadók és alkalmazottakból fog-

nak állani, még pedig annak az osztálynak munkaadói és alkalmazottai-ból, amelynek tagjai fölött itélkezni fognak. Szóval: a választott bíróság-nak s a szakembernek itélkezése van statuálva közigazgatási hatóságok és bíróságok itélkezésével szemben, amely lehetett alapos, objektív, a törvény tudása szerint mérő, de amelynek döntéseit gyakran tette fogytékossá, sőt igazságtalanná a való életnek, a gyakorlatnak, a szokásjognak, a szak-makkal összefüggő dolgoknak hiányos ismerete, vagy éppen az azokban való teljes tájékozatlanság.

S anélkül, hogy a magyar bíróságok objektivitásában vagy alaposságában való hit megrendült, vagy csökkent volna, észrevehető volt, hogy különösen a kereskedelemben és az iparban, mennyire keresik a módját annak, hogy szakbíróság helyett statuált választott bíróság döntsön. A budapesti áru- és értéktőzsde választott bíróságának illetékességét annyi és oly sokféle ügyben kötötték ki, hogy a budapesti tőzsde a maga védekezése céljából végül is kikötötte, hogy csakis tőzsdei ügyekből folyó perekben hajlandó itélkezni. S részben ez a törekvés az oka a vidéki tőzsdék, jelesen az aradi áru- és értéktőzsde létesítése iránt megindult, s minden bizonynnyal eredményes mozgalmnak, amely tőzsdének gerince szintén a választott bíróság lesz.

Ez az ügy önkéntelen kapcsolatba jut az esküdtbíráskodásnak nem rég is sokat bolygatott problémájával. Véletlen-e, vagy a dolgok természetes alakulása; az esküdtbírák nagy része iparosokból és kereskedőkből áll, akik igen gyakran nagy bosszúsággal hagyják oda két-három héten keresztül mindennap üzleteiket, műhelyüket, irodájukat, hogy itélkezzenek olyan büncselekmények fölött, a melyeknél a bűnösség mérvének, mérséklésének megállapításához mégis szükséges bizonyos jogi alapismeret, a büntető-törvénykönyv szellemének megismerése. Hiszen a sok esküdtbírói ítélet, amelyet a közvélemény meglepetéssel, vagy megütközéssel fogadott, bizonyára ezeknek az ismereteknek nélkülözésén mulott. Ellenben olyan ügyekben, amelyekben csak az iparos, vagy a kereskedő itélkezhetett, mert a gyakorlatnak megannyi kérdését, összeütközését csak a paragrafusokkal megmérni nem lehet, — ott nem ők itélkeztek, hanem gyakran egy-egy fiatal rendőrhivatalnok, egy-egy többé-kevésbé tapasztalatlan szolgabíró, vagy pedig járásbíró, a kitől a szakkérdésekben való avatottságot várni se lehet, s a ki előtt az esetleg megidézett, szakértőnek jól-rosszul elmondott, jól-rosszul recipiált szakvéleménye ezt a tájékozatlanságot nem pótolta.

Kétségtelen, hogy a választott bíróságok elve nemcsak a munkaadó

A jegyzőné kalapja.

Írta: Adám Éva

Heti vásár van. Annyi komikus, becsületes, jámbor bácsi és néni halad el ablakom alatt. Messzire hallom a nehézkes, fegyelméletlen lélegzetvételüket és poros, patkós csizmáik kopogását. S amint rájuk tűz a nap, nekem úgy tetszik, mintha átvilágítaná kisméretű lelkük világát.

A városba jöttek. Kalapot venni. Nekik is telik, ha a szomszédnak telik! A gazda mondja, hát okvetlenül igaz, nemcsak olyan szóbeszéd, mint mikor az asszonyok dicsekszik. Az ünneplő ruhában jöttek a városba; igaz, hogy a por belepte a gyalogolástól, de majd lekefélik otthon. Jófejű brassói posztó. Nehány malacot hajtottak a vásárra, szerencsésen el is adták. Valami nagysága vette meg. Szinte össze is vezett a jámbor házaspár egymással, hogy miért nem kértek többet a szép fehér malackákért. Itt nem valami jó van a dologban, mert mindjárt megadta a nagysága, amennyit kértek. Ez pedig azt jelenti, hogy többet is kérhettek volna.

— Ne izélj annyit, zsörtölődött az asszony. A becsület is valami, nem kérhettünk a malackákért egy vagyont. De te igazán úgy adtad el a sokadalomban azt a drága ártatlan bornyut, hogy elfut a méreg most is, ha eszembe jut.

— Ne jusson eszedbe! — szólt bölcsen a férfi. S mint olyan, akinek oka van egyébről beszélni, sietett másra terelni a szót. Lehetőleg olyanra, ami kedves az asszonynak.

— Te asszony! Vegyünk neked egy divatos kalapot. Jó-e?

— A jegyzőnének láttam a fején egyet, annak a párja jó volna!

— Amiért a tekintetes jegyző ur rendutasított a multkor a község házában, annyi ember előtt, azért telik még az én feleségemnek is egy olyan kalapra!

Kikeresték a legmutatósabb kalapkereskedést.

— Mivel szolgálhatok? kérdezte a segéd. Egy jegyzőnének való kalap kellene, szóltak egyszerre.

— Milyen jegyzőnének való? Van itt minden divatos forma. Ez is szép! szólt a kereskedő és tettetett komolysággal egy chantacler-modell kalapra mutatott.

— Ne csufolkodjék az ur velünk! — szólt ingerülten az ember, — ne mutasson ilyen cégér kalapokat, mert bizony Isten földhővágom.

— Ennek melyik az eleje? — tudakolta a jámbor székely egy igazán csunya alkotmányról. A kereskedő maga se tudta, hát egyik oldalára ráfogta.

— Mit nézegeted azt a rusnyát! — szólt az asszony az urához, tán megszállott a rossz, hogy úgy megszeretéd! Adjon az urfi nekem valami jegyzőné formáját.

— Valahogy másképp határozza meg lelkem, mert én így nem tudom, milyen kell.

Az asszonyka odahajolt a segéd föléhez és megsugta, hogy melyik jegyzőnének van szó.

— Itt vette, no... tudom! — tette hozzá hangosan.

És csakugyan megvették a n... i jegyzőné kalapjának a párját. Pedig ezt még a postáskisasszony se merte volna megselekedni.

Szépselyem papirba volt göngyölve a kalap. A finom papir úgy suhogott a kézben, hogy annál csak a falubeliek fognak jebban sugni-bugni, ha meglátják a fején.

Nagy tekintőrával felkészülődtek, ernyőt, botot, kosarat s mindent összeszedtek és elbucszkodtak;

— No, alázsszolgája!

— Alázsszolgája tensasszony! hajlongott a segéd s a szegény házaspár jóformán ki se lépett az ajtón, az egész személyzet összekacagott.

Meghallották. Mintha valaki hátba ütötte volna őket, úgy érezték magukat. Mindketten megbánták, de egyik sem szólt róla. Kezdje a másik a panaszt. Az uton mintha mindenki őket nézte volna, úgy képzeltek. Mérgelődtek, hogy miért suhog az a selyempapir.

— Nesze, vigyed, a tied! — szólt a férfi.

— Neőed se esik le az aranygyűrű a kezdről! — durcáskodott az asszony.

— Csak vigyed! Falucsufjának haza viheted.

— Jaj, hogy az Isten verjen meg! Hát nem együtt vettük-e? — pattant fel a nő.

— Hát hiszen én is ott voltam, de az én szavam otthon se igen számít, azért mégis csak te vetted ezt a kalapot! Ami igaz: igaz! Az is igaz, hogy én a faluba be nem megyek vele!

Ugy összeveszték, hogy csengett bele az utca. A végén még is meggyeztek, hogy vigyék vissza a boltba. Egymást tessékelték előre az ajtón. Ott benn akadozva, bőbeszédűen, terjengősen előadták, hogy így-úgy megbánták a vásárt, nem illeti őket ez a kalap, meg aztán a jegyzőné is biztosan megharagudna stb.

és alkalmazottak közötti vitás kérdésekben fog érvényesülni, hanem a közgazdasági ágak egyéb kérdéseiben: is hogy csak egyet említsünk: a tisztességtelen verseny ügyeiben) a melyeknek igaz elbírálása föltétlenül a hozzáértő zsűrit kívánja inkább, mint a közigazgatás emberének döntését. S ha a nagy politikai ügyek mellett, bank-exlex és más kavarádások között ezzel szinte el is felejtene foglalkozni, az események mélyére néző, objektív szemlélőnek jól esik az ilyen kicsi jelből is megállapítani, hogy Hieronymi Károlyban az ipar- és kereskedelem a gyakorlati élet hivatott miniszterét kapta meg.

Jön a népszámlálás.

— Hogy történik az összeírás? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Közeleg a népszámlálás, amelyet január 1. és 10. között tartanak meg. A népszámlálás számláló-biztosok által házról-házra és lakásról-lakásra menve történik s a rendelkezésre álló rövid idő alatt az csak úgy lesz megbízható, ha a lakosság átérzi ennek a munkálatnak nagy közgazdasági és kulturális horderejét s a megbízott tisztviselőknek nehéz feladatuknak teljesítésében segítségére lesz.

Addig, amíg január 1. és 10. között egy-egy lakásban a népszámláló biztos munkáját el nem végezte, az illető lakásokban mindig tartózkodjék otthon olyan egyén, aki saját magára és a lakáshoz tartozókra nézve a szükséges adatokat a népszámlálóknak megadni tudja.

A legfontosabb adatok, amelyre a számláló biztosnak szüksége van: a foglalkozás, a munkaadó neve, születési év és hely, hány hold földet bír saját tulajdonban és hány holdat haszonbérbe, a vallás, iskolázottság és viselt adóterhek. Igen fontos tehát, hogy ezeket az adatokat az otthonlévő készen tartsa s különösen fontos, hogy akár más községekben, akár

A kereskedő tréfás kedvében volt, de szörnyű komolyan szól:

— Nem lehet, lelkem. A pénzt ki ne adjuk ha egyszer elkasszálunk!

Az atyafi oda somfordált a főnökhöz és a fülebe sugta:

— Vegye vissza lelkem tekintetes ur, mert ha nem, soha ki nem állom a száját!

Az asszony is addig jött-ment, míg a segéd kabátját megránthatta:

— Urfi... megöl az uram, ha vissza nem veszi...

Nyílt az ajtó, mialatt a segéd a pénzt mosolyogva számlálta vissza.

— Kézét csókolom! — szólta a főnök ur a belépőhöz. A jegyzőné volt az urával.

— Nézze, Binder ur, visszahoztam a kalapot. Otthon jobban szemügyre vettük, nem is áll jól és bizony már nem is divatos forma.

Amíg őnagysága nagy szaporán csevegott, a jegyző ur öblös hangja is megszólalt:

— Hát maguk mit keresnek itt, Dávid?

Az a gazember kocsis lerészegedett, nem hajtáná-e haza a kocsi? Mi? Ráadásul magukat is hazaviszem; tudom, úgy is gyalog jöttek.

— Hogyne hajtánám tekintetes jegyző ur, nagyon szívesen.

Es elvonultak. Elöl a nagysága, utána a tekintetes ur, utána Dávid gazda. Legvégül az asszony. Azért maradt leghátul, hogy könyítsen a szívére. Az ajtóból visszafordulva kihívó, dacos, önérzetes hangon szól:

— No, engem nem csap be az ur! Tudja meg, hogy én se vagyok akárci, nekem se kell, ami másnak nem kell, érti-e!?

Aradról fizetett adókról 1910. évben előírt adókönyvecske kéznél legyen.

A népszámlálás kiterjed mindazokra, akik december 31-én éjjel Aradon tartózkodtak. Szükséges tehát, hogy a népszámláló tudomást szerezzen arról is, hogy a számlálás időpontjában esetleg már távollevő egyén volt december 31-én a lakásban, az ilyen egyén adatait a családfő szintén köteles bemondani s így tanácsos azt a távozótól megszerezni.

Nehogy a lakosság a számláló-biztossal szemben megokolatlan tartózkodást tanúsítson, tudni kell, hogy a népszámlálás útján összeírt adatok semmi más célokra föl nem használhatók, sem mással nem közölhetők s különösen adóztatás céljaira alapul nem vehetők s aki ez ellen vét, azt 1897. évi XXXV. t.-c. 15. §-a alapján két hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetik.

A népszámláló biztos a népszámlálás alatt hivatalos hatósági közeg, megbántása vagy megakadályoztatása esetén a hatósági közeget megillető jogvédelemben részesül. Aki a számlálólapra hamis adatot jegyez föl, aki magot vagy hozzátartozóját, alkalmazottját a népszámlálás alól kivonja, az kihágást követ el és azt az 1897. évi XXXV. t.-c. 13. §-a szerint 100 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetik.

Aradi kereskedők karácsonya

— Milyen volt az áruforgalom? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Mcst, hogy túl vagyunk a karácsonyi ünnepeken és kiosztogattuk a karácsonyi ajándékokat, érdekesnek látszik megszólaltatni azokat, akiket az év legnagyobb ünnepe talán elsősorban érdekel: az aradi kereskedőket. Milyen volt a karácsonyi vásár, emelkedett-e a forgalom az előbbi évekéhez képest, vagy rosszabbodott és milyen cikkek fogytak különösebb mértékben. A válaszokból kitűnik, hogy a kereskedők az idei eredménnyel meg lehetnek elégedve. Nem dicsekedett ugyan mindegyikük, de nem is panaszkodott. És ez az utóbbi a legbiztosabb ismertetője a jó üzletmenetnek.

Minden szakma egy-egy képviselőjét kértük fel véleménynyilvánításra és a válaszokat itt adjuk:

Assael H. és Fia

órás és ékszerész:

— A forgalom emelkedése a mi bransunkban nem volt szembeszökően észlelhető. Körülbelül olyan volt, mint a múlt évben, talán valamivel jobb. Főleg a kisebb áruk, órák, láncok, csecebebecsék, zsuzsok keltek el.

Domán Sándor

szőnyegkereskedőnek ez a véleménye:

— A karácsonyi üzletmenet az idén határozottan élénkebb volt, mint az előbbi években. De nem ez a feltűnő és a jellegzetes, hanem a közönség izlésének a megváltozása. A közönség izlése javulást és haladást mutat. Nem veszi már a mutatós gyári holmikat, hanem az értékesebb, művésziesebb dolgokat, a kézimunkákat keresi. Hogy az idén ez a kereslet milyen élénk volt, arra példa, hogy egyes tárgyakat, például a keleti himzésű párnákat és az egyiptomi vázákat, amelyeket csak ez évben vezettünk be, teljesen kivásárolták. Ez az izlésteli előrehaladás határozottan arra enged következtetni, hogy a közönség izlését igen is lehet fejleszteni.

Éles Ármin

fűszer-, csemege- és borkereskedő:

— A karácsony hetekben nagyobb forgalmat csináltunk, mint a múlt évben és a jövődelem is aránylagosan növekedett. Körülbelül 10%-al volt nagyobb a forgalom. Ezt az emelkedést azonban annak lehet tulajdonítani, hogy az idén a karácsony egybeesett a vasárnappal és a közönség ezért előre bevásárolt mindent. Ennek a leszámításával az idei üzletmenetet körülbelül egynek vehetjük a múlt évivel.

Fischer Simon

diszmutáru és játékkereskedő:

— Az idei karácsonyi vásárral nagyon meg vagyok elégedve. Sokkal nagyobb forgalmat csináltam, mint az előző években. December egész havában akkora volt az élénkség és a vételi kedv, hogy bizony már ezen a héten alig volt valami áru. Az idén december havában körülbelül 30 százalékkal nagyobb forgalmat csináltam, mint a múlt évben.

Guttmann és Berger

férfi divat és fehérnemű:

— A karácsonyi üzletmenet körülbelül ugyanolyan volt, mint a múlt évben. A rossz időjárás miatt azonban sajnos, a téli árukban nem volt olyan a kereslet, mint tavaly. Remélhetőleg azonban az időjárás nem marad ilyen enyhe és téli áruink sem maradnak raktáron.

Hoffmann Antal

női divatkereskedő:

— A forgalom igen élénk volt, legalább olyan, mint tavaly, de a bevétel elmaradt a múlt évitől. Sokan jártak az üzletben, de kevesebbet és olcsóbb holmikat vásároltak. Ez annyival is fájóbban érint bennünket kereskedőket, mert az idei meglehetősen jó termés kedvező üzleti eredményt ígért.

Maresch Gyula

játékáru és diszműkereskedő így nyilatkozott:

— Nem mondhatom, hogy jobb karácsonyunk már nem lett volna, de rosszabb is volt ennél. És ha erősen utánaszámítunk, hát talán a rosszabb évek tulsúlyban vannak a jók felett. Én meg vagyok elégedve az idei karácsony eredményével. Főleg játékok és diszműtárgyak keltek el nagy mennyiségben.

Rosenblüh H. és Társa

női divat és fehérnemű:

— Az idei karácsonyi forgalom valamivel nagyobb volt, mint az előbbi évben. Főleg apróbb-nagyobb ajándéktárgyak mentek, azonkívül szörme áru több fogyott az idén, mint tavaly. Általában elég jó karácsonyunk volt.

VÁROS ES MEGYE.

Rendkívüli városi közgyűlés. A törvényhatósági bizottság a jövő hét szerdáján rendkívüli közgyűlést tart, melynek az lesz a feladata, hogy az összes bizottságokat újjáalakítsa.

Új rendszer a járlatkezelésnél. A törvényhatósági bizottság a költségvetés tárgyalása alkalmával elhatározta, hogy járlatlevelek kezelésének mai rendszerét megszünteti, elveszi a jegyzői kartól és városi jövedelemmé deklarálja. A tanács ma tartott rendkívüli ülésén Berecz Ferenc rendőrkapitányt bízta meg a passzusok kiállításával és melléje beosztotta a szükséges segéd személyzetet.

Sikeres vizsga. Novák György pécskai járásbírói díjnak e hó 24-én sikerrel tette le Nagyváradon a telekkönyvi vizsgát.

Az exlex küszöbén.

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, december 27

Az új esztendő első napjával köztudomás szerint beköszönt a banklex. Reánk nézve ez nem jelent semmivel sem többet, mint mikor földünk átment a Halley-üstökös csóvján, elméleti tekintetben nagy esemény volt ez, de mi, a Földnek lakói egyáltalán meg se éreztük. A bank-exlexet sem fogjuk megérezni, a bank működésében és a bankjegyek forgalmában semmi zavar nem lesz. De a mint az üstökösök járásában van valami törvényszerűség, épen úgy a politikában sem történhetnek események hatások nélkül.

Maga az a körülmény, hogy a bankkérdesben a Justh-pártnak erőfeszítés nélkül is sikerült az exlex állapotot előidézni, vagy helyesebben formulázva: a kormány és a többség akaratának érvényesülését meghiusítani, — szükségképpen nagy hatással van magára a Justh-pártra is. Evés közben nő az étvágy. Egy párt, mely az exlex állapotot kicsikarta, a maga jószántából sohasem járulhat hozzá az exlex megszüntetéséhez. Egyáltalán nem valószínű tehát, hogy lehetséges lesz akár a bank-provizóriumot, akár magát a bankszabadalmat rövid idő alatti törvénybe iktatni.

De valószínű, hogy ezt meg sem fogják kísérteni. Mert a kísérletezésre nem jut idő.

December 28., 29. és 30. napján a delegációk alkalmasint megszavazzák a három-négy hónapos indemnitást a közös minisztériumoknak. Január 3-án, kedden ismét összeül a képviselőház és folytatja a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalását. Valószínű, hogy ez a tárgyalás lefoglal még három napot. Január 6-ika ünnep, január 9-ikén pedig már összeülnek a delegációk, hogy az 1911-iki közös költségvetést tárgyalják.

A politikai helyzet további alakulása kizáróan a delegációktól függ. A katonai reformoknak egy része már az 1911. évi delegáció elé kerül. Igen nagy kiadásokról van szó, főként a haditengerészet költségvetésében és ezeknek a kiadásoknak a folyósítása el nem halasztható. Ezért nem lehet a delegációkat a nyárra, vagy épen az őszre halasztani. — Különben is a közösügi indemnitás csak három, vagy legfőlebb négy hónapra fog terjedni. A delegáció egy-egy ülészaka legalább hat hétig tart, ha pedig reformokról is van szó, akkor sokkal tovább. Látnunk már három hónapos delegációt is, ellenzéki akadékoskodások nélkül is. Tehát az 1911-iki közös költségvetés tárgyalása sürgős és el nem halasztható.

A delegációkkal egyidejűleg tárgyalhatna ugyan a képviselőház, (törvény ezt nem tiltja), de mozgalmas időben a delegáció és a képviselőház tárgyalásait egyszerre irányítani senki sem bírja, még egy olyan kormány se, melynek tagjai acélideggekkel dicsekedhetnének. Különben a minisztereken kívül a kormánypárt legjobb erőit is lefoglalja a delegáció.

A delegációk miatt tehát nem lehet a képviselőházban a bankszabadalmat elintézni. Ha pedig a delegációban több száz milliós új kiadásokat tárgyalnak olyankor, a mikor egy ellenálló párt bármily elméleti kérdésben is meghiusította a többségi akarat érvényesülését és exlexbe vitte az országot, akkor ezzel olajat öntenek a tüzre és bőséges anyagot szolgáltatnak az agitációnak a parlamentben épen úgy, mint a parlamenten kívül.

Az exlex állapot a tapasztalat szerint mindig veszedelmet jelent a parlamenti életben, mert a mily könnyű elérni, oly nehéz meg-

szüntetni és az obstrukciókat a tapasztalat szerint nem mindig azok folytatják és fejezik be, akik elkezdtek. Ezért a bank-exlex bár mi, szerény polgárok, nem érezzük is meg, épen nem mondható valami egészen ártatlan dolognak.

Aki 300 koronáért vá: árol asszonyt.

— Egy érdekes bünper aktaiból. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 27.

Régi igazság, hogyha egy férfi asztali bort iszik egy nővel, az a nő valószínűleg a felesége, de ha pezsgőzik vele, majdnem bizonyos, nem az. Körülbelül ez a közismert aksioma juthatott eszébe Pásztor József kaposvári cipészsegédnek, mikor az egyik kaposvári kávéház márványasztalánál vasárnap éjjel leült s feketét rendelt. Mialatt a pincér a kávé után járt, Pásztor körülnézett a kávéházban s szemügyre vette a publikumot. Az egyik sarokasztalnál egy fiatal pár ült, mellettük a széken egy vederben pezsgő hűlt a jégen. A nő fiatal és szép volt s mikor ránézett Pásztorra, a mi segédünk valami meleg vérhullámot, bizsergést érzett a szíve táján. Annyira, hogy ő maga is kedvet kapott a mulatáshoz. S mert épen aznap kapta meg anyai örökségét, négyszáz koronát, így pénze volt, odakiáltotta a pincérnek, hangosan, mint káplárkorában a gyakorlótéren szokta:

Pincér, az áldóját, egy üveg pezsgőt!

S míg a pincér odajárt, addig azt gondolta, ilyen gyönyörű szép asszonyt ő még soha se látott. Pedig nem is a felesége lehet annak az embernek. Legalább is az aksioma szerint nem.

Pásztor flörtölni kezdett a szép asszonnyal, előbb csak a szemével beszélt neki, utóbb, mikor a pezsgő egy kicsit a fejébe szállt a kezeivel is segített kifejezni érzelmeit oly módon, hogy forró, meleg — mit meleg, tüzes esőket dobált az asszony felé, amit az asszony egy kézlegyintéssel viszonzott. Pásztor utóbb annyira nekibátorodott, hogy fölállt és odament az ifjú párhoz és bemutatkozott.

— Pásztor József vagyok Kaposvárról, megengedik, hogy én is ide üljek s együtt mulassunk?

Azzal leült s újra pezsgőt rendelt.

Reggelig mulattak. Míg az asszony kísé-
rője egy percre távozott az asztaltól, Pásztor megegyezett az asszonnyal, hogy másnap találkozni fognak.

Találkoztak is. A randevu vége az lett, hogy a szerelmes Pásztor nemcsak a szívét, de a megmaradt pénzét is, mintegy 300 koronát, odaadta az asszonynak, aki viszont örök engedelmességet fogadott a sevrő és boks cipők készítőjének. Megegyeztek abban, hogy másnap újra találkozni fognak.

Pásztor másnap kiöltözve, kék ruhában, piros nyakkendővel a tiszta gallérja körül megjelent a találkán, azonban az asszony, szíve drága szerelme nem jött. De nem jött másnap se, sőt azután se és pedig azért nem jött, mert kísérlőjével, férjével még a randevu napján elűnt Kaposvárról.

Szegény Pásztor tehát rossz pásztora volt az asszonynak. Az aksioma is becsapta. A rendőrségre, majd az ügyészségre szaladt, hogy följelentést tegyen a szélhámos házaspár ellen. Erősen megfogadta, hogy többet ez életben nem hisz semmiféle asszonynak, se az aksiomáknak.

Eladott aradi leány.

(A bünös pincér)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

A névtelen tragédiák száma ismét megsaporodott egygyel. Egy hiszékeny aradi leányt hálózott be csábító szavaival egy lélekkufár, s egy éjjeli mulatóhely tulajdonosának adott el. A megszokott sablonokkal dolgozott a lelketlen csábító: elhitette a leánnyal, hogy egy jó helyre viszi őt, s ekkor becsalta egy mulatóba, ahol a leányt tiltakozása ellenére fogva tartották.

Egy jómódu aradi özvegyasszony H. T. nevezetű leánya, aki kávéházi felirónő volt, az elmúlt hetekben elment Aradról Beregszászra, ahol az egyik kávéházban kapott alkalmazást. A tizennyolc éves leány alig hogy új állását elfoglalta, sehogysem volt azzal megelégedve. Környezetének folytonosan panaszkodott s annak az óhajlásának adott kifejezést, hogy minél előbb elkerüljön Beregszászról. A leány különösen az egyik pincér előtt öntötte ki szíve keserveit, aki résztvevő arccal hallgatta a panaszkodásokat s vigasztalta is a leányt. Biztatni kezdte, hogy majd ő is igyekezni fog a leány sanyaru sorsán valamiképpen segíteni s épen ezért minden eszközzel és módon arra fog törekedni, hogy a leánynak valami jobb, megfelelőbb állást szerezzen.

Néhány nap telt el így kínzó várakozásban. Egyszerre csak boldog arccal jött a pincér s örömmel újságolta a leánynak, hogy sikerült neki egy jó állást szerezni. A leány persze sietve, minden gondolkodás nélkül kapott a jó alkalmon. s hamarosan bucsút is mondott Beregszásznak. A pincér kíséretében utazott el Nagy-Szőllőse a szép T.

Amint megérkeztek Nagy-Szőllőse, a pincér azonnal kocsiába ültette a leányt, s az ígért jó helyre hajtattott. A leányt nagy szíveséggel fogadták ott, az asszony ígért neki minden jót, csak hogy kellemesen érezze magát náluk. A leánynak azonban mindjárt a megérkezés alkalmával szöveget ütött a fejébe ez a tulszíves fogadtatás. Nem tetszett neki az egész dolog, hogy a pincér olyan gyanusan suttog az asszonnyal, meg az, hogy színét se látta kávéháznak. De várt és figyelt a bekövetkezendő eseményekre. Ezek nem is igen vártak magukra. Az első este kopogtatás hallik a szobája ajtaján, s megszólal az a negédes hang, amely már megérkezésekor oly visszataszító érzést keltett benne:

— Kisasszony, tessék hamarosan elkészülni, mert nemsokára kezdődik a munka.

A lány, aki azt gondolta, hogy a kávéházba kell mennie, szolgálatkészen felelt:

— Azonnal megleszek kérem.

A leány hamarosan elkészült, s a várakozó asszony elé lépett.

— Mehetünk.

Nagy volt azonban meglepetése a leánynak, amikor meglátta, hogy az asszony hova vezeti. Tiltakozni kezdett az ellen, hogy őt ilyen becselenségre felhasználják, majd amikor látta, hogy a tiltakozás nem igen használ, sirt, jajgatott, majd kézzel lábbal protestált, hogy őt a büntanyára vigyék.

Másnap aztán a kétségbeesett leány levelet csempészett ki a házból s ebben megírta anyjának, hogy milyen szomorú sorsra jutott. A lesújtott anya leánya kiszabadítására gondolt, magához hívatta Sashegyi Sándor magán-detektívet, akinek társaságában aztán elutazott Nagy-Szőllőse. Egyenesen a jelzett mulatóhelyre tartottak. Az asszony fogadta őket:

— Mit kívánnak? kérdezte.

— H. T. t keressük. El akarjuk vinni innen azt a leányt.

— Ja kérem az nem lehet. Nekem sok pénzembe van az a leány. Százhusz koronát adtam érte.

De az erélyes fellépésnek fogantja lett. Az asszony kiadta a leányt anyjának, aki aztán a szép T.-t hazahozta Aradra. A leány teljesen megtörve érkezett haza. A lélekfűtár pincér ellen megtették a feljelentést.

Magyar ifju

newyorki vállalatban.

— Amerikai levél az Aradi Közlönyhöz. —

A minap cikket írtunk arról, hogy Kálmán György volt nagyváradi ifju, akinek kétszázötvenezer koronányi vagyonát a nagyváradi árvaszék kezeli, Amerikába vándorolt és ott állítólag nyomorba jutott. A cikkben említett D. J.-től (teljes nevén Deutsch Jenő, az aradi Deutsch-család ismert tagja) ma következő levelet hozott a posta:

(Deuth & Company 621 Broadway
New-York City)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Ma kaptam kézhez az Aradi Közlöny november 29-iki számát s szemem mindjárt megakadt a „Kétszáz-ezer korona vagyonu koldus” című cikkben s elképzelhető csodálkozással olvastam végig. Mondanom sem kell, hogy a cikkben említett „D. J.”-ben magamra ismertem, ami annál természetesebb, minthogy Kálmán György velem együtt, az én mentorságom alatt él, sőt amióta a Deuth & Co villamossági korporációt megalapítottam, az üzlettársam is.

A cikkben említett padlásszobából és nyomorból természetesen egy szó sem igaz. New-York egyik legerősebb negyedében, saját apartmentünkben lakunk s a saját konyhánk főztjét esszük. A detektivekből tényleg igaz volt annyi, hogy Mihelffy Lajos dr., a Kálmán György volt gyámja kopókat küldött a nyomunkba, de én hamar meguntam a zaklatást és kiróptattam őket a lakásomból, száz tallér vesztegetési összeg nélkül.

Tehát nem igaz, hogy Kálmán György nyomorog s a konzulátusi állítólagos jelentés is koholmány, mert kezemből van a hivatalos jelentés másolata, a mely bizonyítja, hogy György uri módon él.

S ugy is él, meri jelentékeny összegű havi járadékot kap és anyja a legnagyobb szeretettel támogatja. Valjon nem fényes bizonyíték-e erre nézve, hogy mult havi magyarországi tartózkodásom alapján az anyja tette lehetővé, hogy 25.000 koronával beltagnak léphessen be az általam alapított villamossági korporációba. Ma hatalmas irodáink vannak a „City” kellős közepén a Broadvayon, ügynökeink vannak az egész „United States”-ben és 40 állandó alkalmazottunk végzi az irodai és raktári munkát. Kálmán György ennek a vállalatnak szorgalmas és értékes tagja.

Nagyon kérem kedves Szerkesztő Urat, hogy adjon helyet lapjában cáfolatomnak, a mely nemcsak az igazságot szolgálja, de egy igaztalanul meghurcolt uri asszonynak is elégtételt szerez. Szívélyes üdvözléssel s nagyrabecsüléssel. New-York, 1910. december hó 13. Deutsch Jenő.

Fedák Sári álma.

★

Összehozott a sors Fedák Sári legkedvesebb leánykori barátjával, L. E. urnóval, ki tudja azt, hogy mily igen érdeklődöm a művészek iránt, sok érdekeset mesélt a nagy Zsaszáról.

A napokban egészen véletlenül nagyobb magyar társaság verődött össze. Mi magyarok a saját társaságunkban szoktuk agyonütni a téli estőket. Most is így volt. Vacsora után a férfiak kar tyáznai mentek át a másik szobába, mi, fiatalok berek az asszonynépséggel maradtunk. A párolgó tea mellett szobakerültek a pesti színházi újdonságok is. Dicsérték a „Cigányszerelem” zenéjét.

— Ki hitte volna ezelőtt csak egy évvel is, hogy Fedák ismét ily népszerű lesz? — szól valaki.

— Ki ám, — szólal meg L. E. urnó. Hígy-jétek meg, édeseim, még ő maga sem hitte valamikor, hogy belőle ilyen felkapott színész lesz. Egyszer ugyan megálmodta, de mindnyájan kinevettük.

— Megálmodta? Hogyan? — nagyon érdekes meséje van. Abban az időben, mikor én a bátyámnál voltam, ki akkor volt fiatal plébános Csallóközben, egyszer levelet kaptam hazulról, Zsaszától. Zsazsa nem lehetett akkor több tizenöt évesnél. Azt írja: „Képzeld édes Emmám, mily bolond álomom volt a napokban. Hires, ünnepeit színész voltam, játszottam a színpadon, nagy sikereim volt. Zúfolt ház tapsolt és sok sok osokrot kaptam. A legszebb osokrot azonban Sándor bátyádtól kaptam. Képzeld, a csokor Sándor eszerei vörös cingulussal volt átkötve. Te édes Emmám, én oly igen boldog voltam.” Kacagtunk sokat ezen a levélen. Mutattam mindjárt a levelet Sándor bátyámnak, aki szintén nevetett rajta. — Mikor leszek én öspörös? talán sohasem. Pedig most két esztendeje mégis csak az lett.

Történt azután, hogy a következő nyáron hazamentünk bátyámmal Szatmárba. Fedák bácsi előhozta, képzeljétek, Zsazsa mindenáron színész akar lenni. Sándor felelt neki, hát ha annyira kedve tartja, ne tartásotok vissza. Ki tudja, milyen szerencse vár rá? A család azonban semmi áron nem akart beleegyezni. De az öreg mikor látta, hogy Zsazsa mily kitartással kéri őt, végre is gondolkozóba esett. Beleegyezett. Zsazsa kimondhatatlanul boldog volt. Régi álmát azonban teljesen elfelejtette.

Fedák legjobb tanítványa lett Rákosi Szidi nek. Amint végzett, hamarosan Pozsonyban kapott szerződést.

— Szegény Zsazsa nem a legjobb reményekkel indult neki a színi pályának. Tüntetni készülték ellene. Október 6-án volt ugyanis első fellépése, nem emlékszem biztosan a darab címére, de azt tudom, hogy nem hazafias tárgy. Ugy emlékszem, a „Bibliás asszony” volt. A közönség pedig hazafias tárgyú darabot akart volna. Mi el nem az volt, tüntetni szándékoztak. Ki sem törődött most azzal, hogy egy új csillag lép a deszkákra. A hazafias felhevülés elnyomta most az érdeklődést egy új diva iránt.

Ott voltak azonban a Lónyai fiúk. Gyerekkori pajások voltak, ők most szolgálták katonaságukat Pozsonyban. Megvettek ők minden karzati jegyet, teletöltték azt katonákkal.

Kimondhatatlan izgatottság járta át a levegőt. Mi lesz most? Előadás kezdete előtt egyik színész indítványára a közönség állva énekelte el a Himnusz. Megkezdődik az előadás. A tüntetni szándékozók, mivel a Himnusz csillapította kissé az elégedetlenséget, megelégedtek a kivonulással. Fedáknak az első felvonás vége felé volt szerepe. Amint ő belépett, zúgó tapsorkán fogadta. Tisztelettel valószínű virágokban fürdették. A nagy tapsra az előbb tüntetőn kíváncsi közönség kíváncsian lé-

dult be. Közben a taps fokozódott. Fedák ezen az estén bódító gyönyörűség volt. Elbűvölt mindenkit. A folytonosan növekvő taps, a hulló virágzapper miatt megállott az előadás. Mikor a külvárosi közönség már mind bejött a mikor virággal mára lehetőségig elhalmozták, akkor ereszkedett le előtte a mennyezetről egy kosár virág, átkötve egy széles cingulushoz hasonló vörös selyem szalaggal. Rajta ez a felírás:

„Mindenkor és mindentén teljesséjének szép álmaid. Sándor”.

Olyan volt Zsazsa a virágok között, mint egy tündér. Fatalságában pompázó gyönyörű alakja, nemes testtartása, kecses mozdulatai, szépséges fiatal üde arca az édes izgalomtól kipirulva, szép öltözéke mind mind egy oly elbűvölő képben folyt össze, hogy soha szíbbet nem láttam. Bájos üde mosolygással fogadta a tapsot, a virágot, a fogadtatást. De mikor meglátta a vörös szalagot, elsikította magát s mire a kosár leért, addigra ő is térdén állva borult rá a kosárra és sirt oly szívből, ahogy csak a nemese szívek tudnak sírni. Elbűvölve a meghatottságtól, lebilincselve nézett a közönség. Mi, kik tudunk, láttunk mindezt, vele együtt sírtunk.

Megalapította ez az est Fedák szerencséjét. Felkerült nemsokára Pestre és haladt az útján oda, ahova egy színésznek csak elérhet.

Zsazsa megbecsüli mindazt az ajándékot, mit közönségétől kap, de ezek közt legnagyobb becsben tartja Sándor szalagját. Nem mulik el egy alkalom sem, ha Zsaszát megátogatom, hogy Sándorról, szalagjáról hálásan meg ne emlékezze.

Ma.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi „Székely Otthon” saját helyiségében (Boros Béni-tér 4. sz. Széchenyi-féle vendéglő) folyó évi december hó 31-én műsoros Szilveszter estélyt rendez. A tagok által hozott vendégeket szívesen látják.

(=) Az aradi waggongyári dalkör közhírré teszi, hogy 1910. év szilveszterestéjén a „Városi vendéglő” összes termeit, — az elmúlt év nehézségeiben megbetegedett kedélyek gyógyítása céljából, a kor kényes igényeinek mindenben megfelelő Szanatóriumát átalakítja. A jelentkező tisztelt vendégek az eddig páratlan hatású műsoros-estély számával fognak kezeltetni s amely nyíltan ennek várt hatása hamarosan nem mutatkezik, izasztó táncokura alkalmazzatik másnap reggelig. Kezelési költségek: szendélyenként 1 korona 20 fill., családokként 3 kor., karzati szemlélők 50 fillért fizetnek. A felvétel esti 9 órakor kezdődik. Bevált módszerünk tekintetében szavatoságot vállalunk és ha mégis akad valaki, akin kezelésünk nem segít, az visszakérheti a kezelési költséget (ha meri) a pénztárnoktól. — A talpalávaló egy helybeli elsőrendű zenekar húzza Egység tudnivalók a helyszínen. Az intéző-bizottság. Műsor: Zoltai M. Szabadsággal. Éneklő: a waggongyári dalkör. Kuplók. Éneklő: Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gyula ur. Kissoday G. Tréfas népdalegyveleg. Éneklő: a dalkör. Hubert S. Az antiakoholisták alakuló közgyűlése. Magánjeleket. Előadja: a szerző. Angyal A. dr. Amerre én járok... (Népdalegyveleg) Éneklő: a dalkör. Vónosnégyes. Előadják: Zoltai M. karnagy (I hegedű), Drágits Ferenoz (II hegedű), Dávid Sándor (nélyhegedű) és Kárpáti Károly (Cello) Szindarab Bivaly Muki házasodik. Bohózat 1 felvonásban. Irta: Tábori Emil. Rendező: Kelly László. Sngó: Kuosera János. Kuruc dalok. Ének kettős. Előadják: Kosek István és Tamásovits Ferenoz, zongorán kíséri Zoltai M. karnagy. Lányi E. Uj kuruc nóták. Éneklő: a dalkör. Kuplók. Éneklő: Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gy. a) Szántó F. Dikhely, kukhely! b) Lengyel Miska. Darbints sngor... Éneklő: Kaun János. Hetényi Heidelberg A. A zsidó tüzoltó. Előadja: Hubert Sándor, zongorán kíséri Zoltai M. Kossovits I. Kinai influenza szerenád. Előadja: a waggongyári dalkör 6 tagja. Kuplók. Éneklő Mayer Antal, zongorán kíséri Kovács Gy. Conferál: Drabek Lajos. Az éjfélikor tablő.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Beullemanns kisasszony házassága, vígjáték. A) bérlet.
Csütörtök: Balga szüz, színű. B) bérlet.
Péntek: Cigányszerlelem, operett. B) mutatkozó előadás. A) bérletszűnet.
Szombat: Cigányszerlelem, operett. B) bérletszűnet.

Matiné a tárlaton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad december 27.

Az aradi képző- és iparművészeti társulat karácsonyi tárlatán, december huszonhatodikán, karácsony másodnapján matiné rendezett, előkelő publikum jelenlétében. A programot Csányi Mátyás színházi karmester nyitotta meg, aki zongorán a Walkürökből a fantáziát játszotta el művésziesen, a közönség nagy tetszése mellett. Majd Krenner Miklós dr. tanár mondott pohárköszöntőt a művészetekre. Aból indult ki, hogy különös érzések lepik meg az embert, mikor képtárba, vagy kiállításba lép: bizonyos ünnepélyesség. Az ember úgy érzi, hogy a létező világ mellett egy új világ van, amit a művész teremt meg. Ebből az következik, hogy a művészet sohasem az életnek és a világnak a másolata, amely csak hasonlíthat az igazhoz. de az igazat tulajdonképpen kiépíti és teljessé teszi. Azután foglalkozott a művészetnek a meghatározásával, amely semmi egyéb, mint szoros egységbe olvadása a külső hatásoknak a lélekkel. Ezért sem a művészet mozgása, sem a színei, sem a csoportjai sohasem a valóság-
nak a megfelelő elemei, hanem az idealizálás fogalmát teljesen kizárva, tisztán a művész mozgása, színei és csoportjai. A művészet mindig vízió, mindig szimbólum és mindig játék. Épen ezért minden művészeti iránynak, minden kritikának egyforma létjogosultsága van. Ami művészet, a külső hatások és a művész egysége, az jogosult, és mihelyt a tömeg egy bizonyos részére átvirsz szuggeszióját, abban a percben a vele egygyé forradó szemléltő dicsérete a vele nem azonosulóknak kritikája egyaránt létjogosultsággal bír. Itt védelmébe vette a legmodernebb művészeti irányzatot, amelyet játéknak és primitívnek neveznek. Ez nem lehet vád, hanem a művészet lényegének a jelzése, mert ez igazi művészet játék, és a primitív egy-egy időszakban ép oly erős művészeti erédó, mint más időben az ellentéte. A legnagyobb művész a játszó gyermek és a primitív nép. Azután fejtegette, hogy a művészetek jelentősége mögött ott rejlik a materiális ok, a pénz is. Művészetek fellendülése közgazdasági emelkedéstől függ. Azzal a kívánsággal fejezte be Krenner dr. előadását, hogy Magyarország közgazdasági emelkedésével a magyar művészet virágozzék.

A mély gondolatokban gazdag tartalmas előadást a publikum nagy lelkesedéssel fogadta és az előadást hosszasan melegen ünnepelte.

Ezután Wlasák Vilma énekelt három dalt, Ziehy Géza Alórjából az imát, Bátki Endre egy dalát és egy Schütz-dalt Csányi kísérete mellett. A művésznő énekét a közönség zajos tapsokkal honorálta.

Végül pedig Huszár Károly énekelt Csányinak Heine egy versére írott dalát, s részletet A cigányszerlelemből a közönség élénk tetszése mellett.

Itt említjük meg, hogy a következő képaladások történtek: Varjassy Árpád megvette Gercsey Vilmos: Ócsaságok, Nemess Gézáé Rubovics Márk: Tél, Kiss Vilmos (Kevermes) Kézdi-Kovács László: Őszi dal című képét. Több vételi ajánlat érkezett a rendezőséghez.

A közönség érdeklődése egyre fokozódik a sikerült kiállítás iránt és a nap minden órájában igen élénk élet van a Kazinczy-utcai fiúiskola termeiben.

* A román egyházi irodalom fejlesztése. Nagyváradról jelentik: Radu Demeter görkath. püspöknél értekezlet volt, amelyen a román klérus több kiváló szereplője megjelent. Elhatározták, hogy Magyarországon egy román irodalmi társulatot szerveznek, amelynek az lesz a célja, hogy az egyházi irodalmat fejlessze és terjessze.

* Színészet Makón. Érdekes színházi esemény előtt áll Makó közönsége. Könyves Jenő staggóne társulata január elején Makóra jön és megkezdí előadásait. A társulat előadásait az „Uránia” színház helyiségeiben fogja megtartani. Az érdekes művészi esemény elé érdeklődéssel tekint a város közönsége. A társulat tagjainak névsora a következő:

Nők: Halmos Ilona, a budapesti Magyar-színház rendes tagja, Bányaí Irén, a Vigszínház tagja, állandó vendég, Kovács Margit, Szász Anna, Rell Rózsi, Vámos Giza, Székely Ilona, Dobó Sári, Csepregy Ella. Férfiak: Szabó Gyula, Bálint Emil, László Tivadar, Alapi Nándor, Sarkady Gusztáv, Jávör Ervin, Könyves Jenő, Bónyi József, Kovács Imre, Vitéz Róbert, Rózsai Imre. Előadandó darabok: A balga szüz, Orvosok, Beullemanns kisasszony házassága, Testőr, Nóra, Kisértetek, Egy test, egy lélek, Rubiceon, Dolly, Képzelt beteg.

* A Fekete hegyek országa azon a réven is érdeklődésre tarthat számot, hogy ez ma Európa legifjabb királysága. De roppant érdekes és vonzó ez a hegyes kis ország pompás földrajzi viszonyai miatt is. A turisták még nem régen fedezték fel Montenegró páratlan természeti szépségeit, amelyek azonban ma már a kiránduló társaságok egész seregeit vonzzák a bérce vadregényes országba. Nem kevésbé érdekesek ennek a kis államnak a néprajzi adatai, amelyekről, mint általában az egész országról a közönségnek nagyrészt hamis fogalmai vannak. Az Uránia mai műsorának egyik legérdekesebb képe van hivatva, hogy az új királyság gyönyörű tájaival és egyszerű de érdekes népével megismertesse a publikumot. E tanulságos kép mellett persze az Uránia mai műsorát is sok humoros kép és dráma élénkíti. 241

* A szabadságharc története az Apollóban. Ma este került színre az Apolló-színházban Vágó Béla hírneves festőművésznek nagysikerű darabja az 1848. A szabadságharc története. A darab három felvonásból, kétszázhuszonnégy rőmek színes vetített és mozgófényképből áll. A darab legérdekesebb része a szabadságharcnak Aradon lefolyt története, melyet Aradon még sohasem láttak ilyen előadásban. A darabban felvonulnak a szabadságharc legjelesebbjei, Kossuth, Klapka, Petőfi, Jókai, Egressy, Tancsics, Klauzál, Batthyányi, és mind a magyar nemzet vezérei. A tizenhárom aradi vértanu kivégzése, az aradi utcai harc, Asztalos Sándor hőstette, a világosi fegyverletétel mind olyan nagyhatású képek, hogy a közönség a legnagyobb érdeklődéssel szemléli őket. A mai előadás alatt sokan voltak, a kik könnyeztek. Az előadásra félkilenc órakor már az összes jegyek elkeltek, úgy hogy többszáz ember már nem kapott jegyet. Ez arra készítette az Apolló igazgatóságát, hogy a darabot holnap szerdán este fél kilenc órára ismét kitűzi a műsorára. Holnap este tehát módjukban lesz a nagy hatású darabot azoknak is megnézni a kik ma már jegyet nem kaptak. A darabot maga a szerző olvassa fel. Délután fél 6 és 7

órákor mozgófénykép előadás teljesen új műsorral. Az új műsor kiválóbb számai: Kirándulás a Kapri szigetre, természet után. A hitetlen megtérése, dráma. Mariska kíváncsisága, életkép. Hol az érem és Pista lekésett, kacagtató bohózatok. 4458

Ujházi Ede ünneplése.

(Fővárosi tudósítónk telefonjelentése.)

Arad, december 27.

Gyönyörű ünneplésben volt ma délután és este része Ujházi Edének, a Nemzeti Színház felülmúlhatatlan művészenek, akit ma hivatalosan is ünnepeltek abból az alkalomból, hogy a Nemzeti Színháznál negyven esztendeje működik és hogy most királyi kitüntetésben részesült.

Az ünneplés délután öt órakor kezdődött a Nemzeti Színház színpadán, amelyen a politikai, művészeti és társadalmi élet számos kiválósága jelent meg. Amikor már az egész vendégsereg, — a képviselőház küldöttsége is — együtt volt, megjelent az ünnepelt művész Blaha Lujza és Márkus Emilia karján. Az operai énekkar a Szózatot énekelte el, majd Tóth Imre a Nemzeti Színház igazgatója rövid üdvözlő beszédet intézett Ujházihoz és átnyújtotta neki a kultuszminiszter ajándékát: a művész egy évi fizetését, tizenhatezer koronát. Azután felolvasták a kultuszminiszter és a kultuszminiszteri államtitkár üdvözlő levelét, majd Beregi Oszkár a Nemzeti Színház, Váradi Sándor pedig az Opera művészei nevében üdvözölte Ujházi.

Most megható jelenet következett. Könyves-Tóth Mihály Debrecen város képviselőtében üdvözölte a Mestert és átnyújtott neki egy selyemkendőben Ujházy édesapja sirjáról hozott néhány marék földet, amelyet a művész könnyek között vett magához.

Azután Bárczy István Budapest főváros polgármestere átnyújtotta a főváros aranyérmét és Budapest nevében melegen üdvözölte Ujházi. A budapesti újságírók nevében Szatmári Mór szerkesztő mondott néhány meleg szót, azután a többi küldöttségek üdvözlése következett.

Ujházi Ede meghatottságtól remegő hangon a következő beszédet mondotta:

Tisztelt közönség! Kedves barátaim!

Nagy öröm nekem ez a mai nap. Először is hódolattal veszem és köszönöm öfélésegenek azt az igazán rendkívüli elismerést, amely a magyar színészetnek ugyszólván bearanyozója. Köszönöm öfélésegenek és köszönöm a miniszter urnak azt a kegyességét, amelylyel engem megtiszteltek. De a mai napnak rám nézve nem az a jelentősége, van, hogy negyven éve vagyok színész a nemzet színpadán, hanem az, hogy szeretetüket érezhetem. Mindennél többet ér, még az Indiák földjéről elhozott tenger aranyánál is az, hogy szeretnek. Ez a szeretet az, ami engem meghat. Édes apám sirjáról hozott föld igazán oly kedves dolog nekem, nem is tudom ne boruljak-e le mindjárt isten előtt. Ó, fájdalom nem érhettem meg ezt az örömnapot, de hiszem, hogy ő ma velem együtt könnyekbe törne ki...

Itt zokogásba fulladtak a szemei, csak az hallatszott még, amint csukló hangon mondotta.

— Köszönöm, köszönöm... köszönöm...

Nagy hatást keltettek a Mester közvetlen bensőségletes szavai, amelyek után az Operaház kórusa a Himnust énekelte el, s a délutáni ünneplés véget ért.

Este a Constantin-abbé parádés szerepében ünnepelték a jubiléumot. Előadás után pedig a Fizekben bankettet rendeztek tiszteletére.

Szélsend a politikában.

— Előkészületek a delegációkra. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 27

A politikában teljes szélsend uralkodik. A karácsonyi ünnepek alatt a politikusok többnyire vidéken voltak, sőt még ma is ott vannak, csak a delegáció tagjai szállingóznak haza a fővárosba.

Egyetlen politikai esemény, amely máris előre veti árnyékát a delegációk megnyitása, de ennek is a trónörökös személyes szereplése kölcsönöz különösebb fontosságot.

Mai politikai távirataink a következők:

A trónörökös a delegáció megnyitása.

Bécsből jelentik: Itteni politikai körökben határozottan hirtelén jár annak, hogy a trónörökös a delegáció megnyitása alkalmából se az osztrák, sem a magyar delegáció tagjainak fogadásánál nem fog ceret tartani.

Ejjel jelenti fővárosi tudósítónk: A trónörökös csütörtökön fél tízkor fogadja Bienenrth osztrák, egy óra múlva pedig Khuen magyar miniszterelnököt. Tizenegy órakor az osztrák, tizenkettőkor pedig a magyar delegációt fogja ünnepélyesen megnyitni. Délután fél háromkor a trónörökös visszautazik Bécsbe.

A főrendiház ülése.

Budapestről jelentik: A főrendiház holnap délelőtt tizenegy órakor teljes ülést tart. Az ülés napirendje tizenkét pontból áll.

Az első az elnöki előterjesztések, a második a mentelmi bizottság jelentése, a harmadik a bírák berendeléséről szóló javaslat, a negyedik és ötödik pont a két monopóliumjavaslat, a 6., 7. pont két vicinális vasut javaslat, a nyolcadik a munkásbalesetbiztosításról Olaszországgal kötött viszonyossági szerződés becikkelyezése, a kilencedik a fehérfoszfor eltűnéséről szóló javaslat: a 10., 11. pont két miniszteri jelentés, a tizenkettedik pont a jegyzőkönyv hitelesítése.

Minthogy felszólalásra nem igen van kilátás sem a javaslatoknál, sem a jelentéseknél, a tizenkét pont letárgyalása aligha tart el tizenkét percig.

Ujévi üdvözlések.

Budapestről jelentik: A szokásos ujévi üdvözlésekre a nemzeti munkapárt tagjai január 1-én 10 órakor gyülekeznek a párt körhelyiségében, ahol Beöthy László fogja Perczel Dezsőt a Ház nevében üdvözölni. Háromnegyed 11 órakor a képviselők a miniszterelnöki palotába mennek, ahol Perczel Dezső fogja üdvözölni a miniszterelnököt. A képviselőházban Berzeviczy Albertnek Dániel Gábor fogja tolmácsolni a képviselők jókívánatait.

A delegációk értekezletei.

Budapestről jelentik: Az osztrák delegáció holnap délelőtt 10 órakor, a magyar delegáció pedig délután fél hat órakor tart értekezletet.

GYÁSZROVAT.

Halálozások. Fantó Ernő budapesti gyáros 48 éves korában meghalt. — Nagyadai Berzsényi Antal negyvennyolcas honvéd huszárhadnagy ref. egyházi főgondnok Beregszászon meghalt 79 éves korában. — Fischler Adolf 39-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult földi maradványai e hó 28-án d. u. fél 3 órakor Szabadság-tér 17. sz.

alatti lakásról fognak az izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni. — Foitsek Károlyné szül. Hackl Laura f. é. december hó 27-én d. e. fél 8 órakor meghalt. Az elhunytat december hó 28-án d. u. fél 4 órakor temetik Rákóczy-utca 2-ik számú gyászszobából.

Mérgezett fécánok.

(Titokzatos vadász.)

Távirati tudósítás.

Arad, december 27.

Rejtélyes mérgezési eset tartja izgalomban Pozsony város lakosságát. A városi várméltóság karácsony előtt pár nappal egy szekér fécánt kobozott el és a városi árvaháznak juttatta. A fécánokról kiderült, hogy strichinnel vannak megmérgezve. Ekkorra azonban már ketten, a kik a mérgezett szárnyasokból ettek, súlyosan megbetegedtek. Az eset körülményei is rendkívül titokzatosak és a pozsonyi rendőrség nagy eréllyel kutat a tettes után. Az esetről a következő tudósításunk szól:

A karácsony előtti napokban rendkívüli nagy az élénkség a pozsonyi városi várnál. Százszámra jönnek a szekerek megrakva mindenféle szárnyas vaddal, fécánnal, fogolylyal. Így volt most csütörtökön is. A várméltóság minden kocsi egyenként vizsgált meg és vámoztak el. Tíz óra tájban egy erősen megrakott parasztkocsi került sorra.

— Hol az igazolvány? — tudakolták a várméltóság a kocsistól, mert a törvény szerint igazolvánnyal kell kimutatni a vadszerzés jogosságát. A kocsis zavarba jött és határozatlan feleleteket adott a kérdezősködésekre. Az örök faggatni kezdték, míg végre az ember fogta magát, mikor nem figyeltek rá, gyorsan lerakta a vadat a kocsirol és elhajtott. Rendőr sehol se volt és így a dolog, bár gyanusnak tűnt fel, mégis futni hagyták a titokzatos idegent.

A kocsirakomány fécán a kihágási bíróság elé került, mely kimondotta az elkobzást és a fécánokat a városi szegények között rendelte szétosztani. A szárnyasokat a pozsonyi árvaház kapta, de négy darabot Müller Tivadar vámtáros hazavitt és estére megsüttette. Éjszaka Müller és 19 éves leánya Gizella hirtelen rosszul lettek. Heves hányás fogta el őket, görcsöket kaptak és súlyos mérgezési tünetek mutatkoztak rajtuk. Gyorsan orvost hívtak hozzájuk, aki nagy meglepetéssel strichinmérgezést állapított meg.

Pénteken reggel szigorú vizsgálat indult meg. A városi vegyész megvizsgálta az egész kocsirakomány fécánt és megállapította, hogy valamennyi strichinnel van megmérgezve. Szerencse, hogy a vadat pénteken akarták az árvaházi gyerekeknek feltálatni. A rendőrség a várméltóság által adott személyleírás alapján elrendelte a kocsis köröztesét. Hogy véletlenül vagy pedig tervszerű bűntényről van-e szó, azt nem tudni. Az előbbi valószínűbbnek látszik. A dolgot úgy magyarázzák, hogy a fécánok jogtalan birtokosa vadász, aki nem fegyverrel lőtte a szárnyas vadakat, hanem döglött fécánokat szedett össze olyan helyeken, ahol a mezei egereket strichinnel pusztítják.

TÖRVÉNYKEZÉS

A bepörölt Akadémia.

— Olvasatlanul elvetett pályamunka. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 27.

Érdekes per foglalkoztatja most a fővárosi tudományos és irodalmi köröket. A per kiinduló pontja a m. kir. Tudományos Akadémia, a szereplői pedig egy neves, budapesti egyetemi tanár és néhány akadémiai pályabíró.

A pört az egyetemi tanár indította meg az Akadémia ellen, mely pályázó munkájára nem adta ki a huszezer koronás történelmi tanulmányra kiírt Semsey-féle pályadíjat. Az egyetemi tanár keresete azzal a súlyos váddal illeti az akadémiai bizottságot, hogy munkáját el sem olvasták, hanem tisztára személyének szóló ellenszenv miatt elvetették azt. Kéri a bíróságot: utasítsa az Akadémiát, hogy az őt megillető pályadíjat neki haladéktalanul kiadja.

A keresettel szemben az Akadémia arra hivatkozik, hogy neki szuverén joga, hogy kit tart méltónak a kitüntetésre. A szóban forgó egyetemi tanár tanulmányát épen úgy kiadták a bizottságnak, mint mindenki másét. Ha a pályadíjat nem kapta meg, bizonyára meg sem érdemelte azt. Kéri a bíróságot, hogy az egyetemi tanárt keresetével elutasítsa.

A pereskedő egyetemi tanár nem hagyja annyiban a dolgot, hanem bizonyítani akar. Bizonyítani kívánja és szerinte tudja is, hogy a bizottság tagjai tanulmányát el sem olvasták. Munkáját, amint ez szokás, ő is bekötötte. A lapok szélét levágták és befestették, ennél fogva ezek összeragadtak. Ez mindig így történik új könyvekkel. Csak, ha legalább egyszer végiglapoztuk a könyvet, válnak a lapok annyira széjjel, hogy többé össze nem ragadnak. Nos, az ő könyvények lapjai, miután munkáját vizsgálta, még mindig össze voltak ragadva, kézzelfoghatóan igazolva, hogy a bizottság tagjai még a lapozgatás fáradságát sem vették maguknak. Állítását még most is bizonyítani tudja, mert ő nem tette meg a zsűrinek azt a szívesseget, hogy utólagosan végig lapozza könyvét. Állítását könyvkötő-szakértőkkel is bizonyítani tudja.

Igy áll ma ez a pör, mely ha igazolja az egyetemi tanár vádjait, még szomorubb árnyékot vet arra az intézményre, melyet a modern szellem amúgy sem helyezett a legjobb világításba.

§ A háziur álkulcsa. Budapestről jelentik: Az egykori paraszt-szociálista agitátor, Várkonyi István háziur a fővárosban, de nem a maga házában lakik. Valahol Budán, a Logodny-telepben vett lakást. Várkonyi és a ház tulajdonosa, Horovitz Fülöp közt állandó volt a torzalkodás és az utóbbi föl is mondott neki. A viszály ezután még kevésbé szűnt meg. Volt Várkonyinak egy kamrája, amelyben azonban a háztulajdonos is tartott egy s más dolgot. Egy alkalommal bement Horovitz a kamrába, hogy kivegyen onnan valami szobor-babát.

— Ahá, álkulcsa van a lakáshoz — mondotta Várkonyi s följelentést tett a háztulajdonos ellen magánlaksértés címén. A kir. ügyészségnél tett panaszt, még pedig nem is magánlaksértés vétségeért, hanem arra való hivatkozással, hogy Horovitz „álkulcsot” használt, magánlaksértés büntetéseért. A törvényszék természetesen nem látott büncselekményt főforogni, mivelhogy a háziur joggal mehetett a maga holmijáért abba a kamrába és ezért megszüntette az eljárást. Most aztán Horovitz Fülöp jelentette föl Várkonyi Istvánt hatóság előtt való rágalmozás címén. Ezt a panaszt már alaposabbnak találta Bezeredy dr. büntető járásbíró s mert kétségtelen rosszhiszeműséget konstatait, elítélte Várkonyit egy havi fegyházra. Az elítélt főlebbezéssel élt.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

§ A tavasz sorsjegyágens. Furfangos módon szerez Weisz Izrael vevőket a sorsjegyeire, melyeket mint egy fővárosi banknak az ügynöke árusít a főváros külterületi házaiban. Beállít egy házba s tudakozódik valaki után, aki arról tudja, hogy ott lakott, de már elköltözött régen.

— Hát hol az az ember? kérdi Weisz Izrael. Sürgős a dolgom vele, nyert a sorsjegyen 80.000 koronát.

Persze nagy a szenzáció a házban. Összeszaladnak a lakók. És ekkor, amikor már alkalmasan előkészítette a talajt, kivesz Weisz a zsebéből egy csomó sorsjegyet, illetőleg csak részletet. Kínálja ezeket vételre, de arról hallgat, hogy a 13 korona, amit kér, csak egy részlet.

— Ha nem nyer, még a 13 koronáját is visszakapja két év múlva.

Igy biztatja Weisz az embereket, kik közül többen beugranak s aláírják az ívet. Csak később tudják meg aztán, hogy havonta kell fizetni a sorsjegyre 13 koronát, mindaddig, míg annak tulajdonában 4802 koronás vételára törlesztve nincs.

Az agyafúrt ügynököt már régebben is följelentették ily üzelmekért, de akkor futtintogdta a bíróság. Kisült azóta, hogy iparszerűen üzi ezt a balekfogdosást. Följelentették ugyanis újra, ezúttal hárman egy házból. A büntető járásbírósa, hogy az ilyen üzelmeknek véget vessen, Weisz Izraelt csalás vétségeért egy havi fogházra ítélte.

Jóslat 1911-re.

— *A párisi Pythia.* — *Ami az idén be-
vált.* — *Nagy események kezdete.* — *Katasztrófák.* — *Németország súlye-
dése.* —

Arad, december 27.

Mm Thébés, a híres párisi Pythia, aki minden év végén megjósolja a világnak a jövő évi nagyobb eseményeket — az idén ser feledkezett meg a szegény, szerencsétlen halandó emberiségről s már ki is adta legújabb almanachját, amelyben a hívők leplezetlenül olvashatják a titkos jövőndöt. Az elmúlt esztendőre Thébés asszony többek közt a béke fontosságát — rossz időt — s két király halálát jósolta meg — s m'n' hogy e pontokban — mondjuk — rábízott az igazságra, igényt tarthat arra, hogy 1911-re szóló jóslatait mint érdekes kuriozumot röviden összefoglaljuk.

A jövőndő év a Mars és a Venus kettős befolyása alatt áll, ami tulajdonképpen az erő és szesz-
vedély és a számító ész befolyását jelenti. Ez évben nagy keveredésre lehetünk elkészülve; de a szomorúság után azonban ismét szép idők jönnek. Szóval, az emberiség túl fogja élni ezt az esztendőt is.

Franciaországnak Thébés asszony egy olyan peridust jósl, amelyben a munka és nők politikai befolyása fogja a domiráló szerepet játszani. Az 1911. év előkészíti 1912-nek a nagy eseményeit, amelyek 1913-ra Franciaország visszanyert morális felsőbbbsége mellett át fogják alakítani Európát.

Az előttünk álló évet rossz idő fogja jellemezni; nagyon kevés szép nap lesz s a hosszú hideg tél a tavaszba fog átnyulni. A nyár esős lesz. Augusztusban drága lesz a gabona s a szőlőtermelőknek csapás fogja érni. „Szomorúság egy nevelő országban, a a Pyrenaeusok nagy meglepetést fognak hozni. Vulkan kiörések és gyújtogatásból származó nagy tüzek lesznek. Kétszer fog az emberiség szíve nagy természeti katasztrófák ártatlan áldozatai iránt részvétet érezni. Páris három napig fog gyászolni; új partalakulásról is tudok. Berlinben nagy lesz a harag ellenünk és külföld egy financiai pánikot fog a nyakunkba zúdítani akarai”.

Németországról is megemlékezik a figyelmes Cassandra s megállapítja, hogy távolról sem olyan hatalmas, mint amilyennek látszik.

„Nagyon gyorsan lett nagy s a saját hiúsága törli meg”. Németország irigyeit azaz vigasztalja, hogy Vilmos császár birodalma 1913-ig le fog törni. A pápa iránt kedvező a hangulata Thébés asszonynak s Ausztriának — kiváltképen Bécsnek azok jól fővendől...

HIREK.

Pusztaszenttamási Nesnera Aladár.

*

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy a király Nesnera Aladár iparoktatási főigazgatói címmel fölrüházott aradi fa- és fémipari szakiskolai igazgatónak, valamint törvényes utódainak buzgó szolgálatai elismerésül, pusztaszenttamási előnévvel a magyar nemességet adományozta.

Arad város közönsége meglelégedéssel vette tudomásul, hogy a királyi elismerés oly férfiut keresett fel, akit bizony keresni és kutatni kell, mikor azokért a szolgálatokért, melyeket a köznek minden téren tett, jutalmat akarnak neki adni. Szerény és feltűnést kerülő egyénisége ellent mond a hangos ünneplésnek, mert az ő eleme a munka, melyben pihenő nincs, még akkor sem, mikor a szürke hétköznapot ünnepé változtatja egy olyan alkalom, mely a kiváló ember életében csak egyszer jelentkezik.

Nesnera Aladár Arad közéletének minden ágában vezető szerephez jutott, mert mindenütt tehetségeinek megfelelő részt vesz ki a munkából. A reális kultura előharcosa, aki mint fiatal tanár, majd később mint egy uttörő szakiskola igazgatója egy egészséges gazdasági törekvésnek: a magyar iparos képzésének szentelte nagy energiáját és széleskörű tudását. Az aradi fa- és fémipari szakiskolában azonban csak ugyanazt a programot valósítja meg, mint amelyet Arad város törvényhatósági bizottságában hirdet. Több évtizede szószólója a városi reális gazdálkodásnak, melyért nem egy erős csatát vívott meg sokszor egyedül, de mindig egységes és elvi szempontok szemelött tartásával, nobilesan és önzetlenül. Politikai küzdelembe is akkor becsátkozott, mikor a meddő idővesztegetés után épen a produktív munka embereinek hangos csatakiáltása zugott végig az országon és szólitotta újból a teremő cselekvések mellé a munkának hivatit.

Mindenütt, ahol alkotások, pozitív intézmények jelzik Arad város fejlődését, Nesnera Aladár nevével találkozunk. Buzgón és szolgálatkészen találja őt a köz, ha valóban közérdekért kell cselekedni és ezért a királyi elismerés megnyilatkozásában méltó megjutalmazását látja a város közönsége egy talpig derék polgárnak, aki nevét a munka révén tette tisztelté és becsülté.

— Ferenc József és Miklós cár. A jövő esztendő legelső napjainak világpolitikai szenzációja lesz. Sciernevicében udvari vadászatot rendez az orosz cár és erre meghívót küldött a bécsi udvarhoz, amelyben a császári család valamelyik tagját meghívja vendégül. A meghívásra már meg is küldték a választ, valakit el fognak küldeni a cári vendégségbe. Sőt jól értesült körökben már tudni is vélik, hogy kicsodát: Ferenc Ferdinánd trónörökösét. Ez a találkozás restaurálása lesz a monarchia és Oroszország között fenálló barátságnak, amely tudvalevően hosszú idő óta egyáltalán nem volt szívélyes. A pétervári és bécsi udvar eddig még a lehetőségét is messze kerülte, hogy véletlenül is találkozzanak egymással. A „Berliner Localanzeiger” pétervári tudósítója szerint a bécsi udvar eszméje volt a kibékülés és diplomáciai tárgyalások előzték meg a meghívást Sciernevicébe.

— Tisza István gróf és az aradi tanárok. Az aradi tanárok szövetsége levélben fordult Tisza István grófhhoz azaz a kéreéssel, hogy a tanároknak még teljesítetlen kívánságait az országgyűlés n támogassa és tisztelő küldöttség t fogadja. Tisza István gróf a legnagyobb készséggel most arról értesíti a szövetség elnökségét, hogy január hó végén szándékozik állandóbb tartózkodásra Budapestén időzni, amidőn szívesen áll rendelkezésére a tanároknak, ha felkeresik. A levél, amelyet Keszler Károly tanárszövetségi alelnöknek küldött, szó szerint a következő:

Geszt, 1910. december 21. Tisztelt tanár ur! Az aradi tanárok szövetsége nevében írt előterjesztését véve, van szerencsém arról értesíteni, hogy január hó végén szándékozik állandóbb tartózkodásra Budapestén időzni, amidőn szívesen állok rendelkezésükre, ha felkeresnek. Addig is tudatom, hogy álláspontom a felvetett kérdésekben az, hogy a társadalomnak kötelessége a tanárok jogos igényeit kielégíteni, de viszont a társadalom is elvárja, hogy a tanárok is teljes odaadással szolgálják a rájuk bízott fontos ügyet. Kiválótisztelettel kifejezésével vagyok őszinte híve Tisza István.

— Egy egyetemi tanár nyugalomban. Mint Kolozsvárról jelentik: Purjesz Zsigmond dr., kolozsvári egyetemi tanár, a kolozsvári belgyógyászati klinika igazgatója, legközelebb nyugalomba vonul s a fővárosba költözködik. Purjesz Zsigmond már a múlt évben beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét, de az egyetemi tanács unszolására s a kultuszminiszter határozott kívánságára még az idei tanév végéig megmarad katedráján, amelynek mindenkor díszére vált. A hírneves professzor nagyon népszerű egyéniség Kolozsvárt, ahol köztisztletben áll. Katedrájának lelkiismeretes ellátása s tudományos buvázkodásai mellett mindig talált időt és módot arra, hogy a város közügyeiben, mint Kolozsvár törvényhatósági bizottságának tagja, tevékeny részt vegyen. Mint a közegészségügyi bizottságnak évtizedeken át volt elnöke, különösen a város közegészsége tekintetében szerzett magának hervadhatatlan érdemeket. Ennek elismerésül választotta meg a kommunítás egyhangulag a város díszpolgárává.

— A trónörökös Budapestén. Budapestről jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös holnapután csütörtökön reggel érkezik Budapestre a delegáció megnyitására. Udvari szalonkocsiját a rendes bécsi személyvonat hozza, a mely reggel 7 óra 4 perckor ér Budapestre a nyugati pályaudvaron. Se ünnepies, se hivatalos fogadás nem lesz. A pályaudvaron csupán Boda Dezső főkapitány fogja várni a trónörökösét, aki egyenesen a budai várpalotába hajt és a delegációk megnyitása után azonnal, délután 2 óra 30 perckor el is utazik Budapestről.

— Az Albina kultur-alapítványa. Kozma Partén, a nagyszabeni Albina hitelintézet vezérigazgatója most töltötte be huszonötödik évét annak, hogy az intézet élén áll. Az Albina ez alkalomból a többek között elhatározta, hogy Kozma nevére 40.000 korona összeggel román kulturális alapot létesít. Kozma azelőtt a román nemzetiségi politikában is tevékeny részt vett s 1872-től 1881-ig tagja volt a magyar képviselőháznak.

— **Athelyezések a honvédséghez.** A honvédelmi miniszter rendeletével a cs. és kir. közös hadsereg tartalékából a honvédség tartalékába áthelyeztettek a következő *hadnagyok*: a lugosi 8. sz. honvéd-gyalogezredhez: Graf Jakab, Damsberg Antal, Moldován János, Zima Tibor, Rausch Samu, Bajtay Mihály dr., Buzáky Gyula, Alt János, Rajz Jenő, Mandel József, Wiesser Aladár, Pap Károly dr., Sztójakovits Géza dr., Pohl Károly, Győrfi Ernő, Eckstein Béla, Soós Ferenc, Lukács Vilmos, Szabados Béla, Magda Vazul, Kisfalusi István, Glava György, Takács Kálmán, Appel Rezső, Friedmann Béla, Pokomándy Sándor dr., Hoffer Imre, Okányi József, Razel István dr.

Athelyeztettek továbbá a következő *tart. zászlósok*: Dimitrovits Gregor a verseci 7. és Römer Domokos a lugosi 8. sz. gyalogezredhez; végül a következő *tart. hadapródok*: Hubián Miklós dr., Uzonyi Imre a verseci 7. sz. Criscin Sámson és Schulez Mátyás a lugosi 8. sz. honvédgyalogezredhez.

A *lovasságnál* áthelyeztettek a következő *tart. hadnagyok*: Jakabffy Elemér, Tarján Géza, Ozanics Ferenc és Jochmann Károly a szegedi 3. sz. honvéd-huszárezredhez.

— **Eljegyzés.** Záray Jenő polgári iskolai tanár, az „Arad és Vidéke” belső munkatársa karácsony másodnapján tartotta eljegyzését néhány *Korger* István városi főállatorvos leányával, Matildával Versecen.

— **Összeesküvés az olasz király ellen.** Rómából jelentik: Az itteni rendőrség nagy összeesküvésnek jött nyomára, mely körül teljes a titkolózás. Annyi mégis kiszivárgott, hogy eddig körülbelül 40 cammoristát tartóztattak le. Allítólag a király élete ellen konspiráltak. Az eset óriási izgalomban tartja a fővárost.

— **Telefonon keresztül nincs sértés.** Hónapokkal ezelőtt egy szép délután fölhevta Klein és Grünfeld fűszerkereskedő cég Élesdről Berettyóújfalut. Egy kicsit sokáig tartott a beszélgetés, mert mikor a tizenkettedik percet, tehát postai műnyelven szólva a negyedik beszélgetést jelezte a központ homokórája, valaki odaszólt Klein Dezsőnek:

— Tizenkét perc, tessék befejezni a beszélgetést, mert foglalt a vonal.

— Jól van — kiáltotta Klein és tovább beszélt.

A központ egy pár másodperc múlva ismét megsürgette:

— Kérem, foglalt a vonal. Tessék befejezni, mert szétkapcsolom.

És így tovább. Így ment a játék, míg végre Klein felbőszülve kiáltotta a kagylóba:

— Kuss! Mit kiabál közbe. Mit szemtelenkedik...

Igy adja elő az esetet a központ, ahol éppen Rolkó Géza kezelő volt a kapcsolótáblánál. Rolkó panaszt is tett Klein ellen a postamesternek. Ugyanekkor bepanaszolta azonban Rolkót Klein Dezső Rétészár postamester előtt. A postamester Siket Traján postaigazgató elé terjesztette az ügyet, aki viszont a főszolgabírórt kérte meg az eljárás folytatására. A hivatalos retortákon át végre eljutott addig az ügy, hogy az élesdi főszolgabíró elítélte Kleint 50 korona pénzbüntetésre közhivatalnok ellen elkövetett becsületsértés címén. Klein felebbezett és a belügyminiszter végérvényesen és visszavonhatatlanul úgy döntött most, hogy tényleg nem büntethető meg Klein. Nem büntethető meg pedig azért, mert nem sértés a telefonon át mondott sértés.

— **Ujságok karácsonya.** A budapesti és a vidéki nagyobb napilapok ez évben is tartalmaznak ünnepi lapokkal szolgálták meg a közönségnek azt a valóban honorálásra méltó támogatást, amelyben a publikum az utóbbi esztendőben a tisztességes, komoly törekvésű sajtót támogatja. Az aradi lapok ez évben is ugyancsak, mint terjedelemben egyenesen a fővárosi ujságok után következtek. A karácsonyi lapok terjedelméről ez a kis statisztika számol be:

Az Ujság	272 oldal
Budapesti Hírlap	192 "
Aradi Közlöny	160 "
Pesti Hírlap	160 "
Arad és Vidéke	148 "
Neues Pester Journal	148 "
Pesti Napló	144 "
Pester Lloyd	128 "
Pécsi Napló (jubiláris szám)	120 "
Függetlenség (Arad)	104 "
Szegedi Híradó	72 "
Délmagyarország (Szeged)	64 "
Temesvári Hírlap	60 "
Ujság (Kolozsvár)	48 "
Szegedi Napló	44 "
Kolozsvári Hírlap	36 "
Szeged és Vidéke	36 "

A nagyváradi lapok, amelyek az oldal-számozást nem szokták feltüntetni, szintén rendkívüli terjedelemben és tartalommal jelentek meg. Külön is meg kell emlékeznünk a Nagyváradról, Sas Ede kitűnő író elevenen szerkesztett kiváló lapjáról, amely most ünnepelte fenállásának negyvenedik esztendőjét. Ez alkalomból a szerkesztőség, Marton Manó felelős szerkesztő vezetésével gyönyörű ünnepi lapot készített, amelyben közéletünk kiválóságai emléksorokkal dicsőítik a lap kulturális törekvéseit. — A Pécsi Napló, Lenkei Lajos pompásan szerkesztett lapja most érte el huszadik évfolyamát s ennek emlékére gazdag tartalmu magas színvonalu ünnepi lapot adott.

— **Nemzetközi kasszaforók Szabadkán.** Szabadkáról jelentik: A szabadkai központi bank és váltóüzlet részvénytársaság egyik hivatalnok vasárnap délelőtt rémülten látta, hogy az éjjel betörők jártak a bankban. A pénztári terem mennyezete ki volt fűrészelve, a Wertheim-szekrény vasajtaja átfűrészelve, az asztalokon különféle betörőszerszámok hevertek. Azonnal telefonáltak a rendőrségnek. Megállapították, hogy a betörők este felmásztak a padlásra, kifűrészelték a bank helyisége felett a mennyezetet és egy kötéllel lemásztak. A Wertheim-szekrény első falát 12 centiméter szélességben és 20 centiméter hosszúságban megfúrták és a belső trezor furását is megkezdtek. Valószínű, hogy ekkor az éjjeli mise után szokásos lövöldözésektől megijedtek és elmenekültek, mert a bankban mindent felforgatva találtak, a szerszámok a földön hevertek, sőt egy erszényt is talált a rendőrség, a melyben a konstantinápolyi görög konzulátustól Teodor Ivanov névre kiállított utlevél volt. A Wertheim-szekrényben hatezer korona készpénz és 140.000 korona értékű értékpapír volt, de ezt a betörők ijedtükben már nem kaparíthatták meg. A nyomozás kiderítette, hogy a karácsony előtt négy nappal Szabadkára érkezett négy görög ember: Jean Constantin, Szokraci Emidi, Teodor Jovanov és Brazion Janov. Ismert nemzetközi kasszaforók, kik a nem sikerült szabadkai betörés után hajnali öt órakor a Brassó felé induló vonatra szálltak fel. A rendőrség sürgönyözött a bözbeeső állomásokra és tegnap este sürgöny érkezett a tövisi állomásfőnökségtől, hogy a betörőket a tövisi állomáson letartóztatták és csendőrökkel Szabadkára kísérik.

— **Achimék kilépnek az egyházból.** A csabai evangélikus egyház körében nagy az elkeseredés Szeberényi Lajos lelkész ellen. A lelkész a csütörtöki presbiteri választáson a választási utasítást tót nyelven bocsájtotta ki. Ez az egyik vád, a másik az, hogy Sailer Vilmossal egyetértőleg megnehezítette Achim embereinek szavazását. Azt kívánta tőlük, hogy a jelöltek neveit fejből írják a szavazó lapra. Az egyszerű paraszt emberek, akiknek nagy része még írni sem tud, képtelenek voltak 170 nevet észbe tartani, nem tudtak eleget tenni a kíváncságnak, hát vissza léptek a szavazástól. A választás eredményét még nem lehet tudni, azonban az már bizonyos, hogy a parasztpárt felebbezéssel támadja meg. Azonkívül nyíltan fellép Szeberényi ellen, akinek az eltávolítását fogja kérni a felettes egyházi hatóságtól. Mint értesülünk, a parasztpárt a napokban ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a csabai evangélikus egyház ügyében küldöttséggel keresik fel a kultuszminisztert és bejelentik neki, hogy ha nem változtat az állapotokon, hát valamenynyien kilépnek az egyházból. A küldöttség az ünnepek után utazik Budapestre, ahol a miniszteren kívül az egyház vezetőit is felkeresi.

— **Lezuhant léghajó.** Boroszlóból jelentik: Heim László mérnök a saját készítményű ernyő-rendszerű léghajójával ma felszállott és kétszáz méter magasságból leereszkedett. A léghajót a magasban erős szélroham érte, aminek következtében a mérnök kibukott, lezuhant és szörnyethalt. Apósa, aki szintén felszállott vele, egy óráig lebegett élet-halál között, s szemtanúja volt veje rémes katasztrófájának.

— **A sikkasztó büntársai.** Hajdu János, Róth Zsigmond szállító elfogott sikkasztóját ma kísértette át Green Nándor főkapitány az ügyészséghez három büntársával együtt. A sikkasztó tudniillik kihallgatása alatt azt a meglepő vallomást tette, hogy ő tulajdonképpen nem is szándékozott főnökével szemben, akinél igen jó dolga volt, rut halálansággal fizetni, a takarékpénztárban felvett négyezer koronát megbiztatásához hiven haza akarta vinni. A takarékból lejövet azonban találkozott Bogdán Traján és Opreán Antal aradi suhancokkal, akik arra biztatták, hogy szökjék meg a pénzzel. Addig bujtogatták, míg ő engedett a csábításnak és Bogdánal együtt ment ki Mikulákára, ahol az 320 koronát követelt tőle hallgatás fejében. A pénzt Hajdu kiadta neki, ez Aradra jött és Opreánnal megosztott. Bogdánt hétfőn a rendőrség előállította és a fiu bevallotta, hogy a pénzt Opreán rejtette el. Opreánt is befogták és csakhamar megmondotta, hogy 262 koronát a Grünwald kávéház fölött lévő padláson rejtett el. A detektívek ott meg is találták hiánytalanul és a rendőrség kiadta Róth Zsigmondnak. A Hajdu mellett inasszerepre vállalkozott Mezibrovsky is beismerte, hogy tudott a pénz bűnös eredetéről.

— **Panaszosból letartóztatott rabló.** Kovács János pankotai cigány hétfőn délelőtt megjelent az aradi rendőrség bünygyi osztályán, hogy panaszt emeljen ismeretlen tettes ellen, aki állítólag ellopta három koronáját. Alig, hogy a jegyzőkönyvet kezdték felvenni a panaszossal, sürgöny érkezett a kisjenői csendőrösről, melyben ez tudatta, hogy Pankotán rablást követtek el. A nyomozat szerint egy cigány a tettes, aki az uton megtámadott egy román parasztot és elrabolt tőle száz koronát. A személyleírás megegyezett az épen panaszt tevő Kovács leírásával. Azonnal vallatóra fogták és csakhamar beismerte, hogy a rablást ő követte el. Letartóztatták és ma Kisjenőre vitték a csendőrök.

— Szoknyás rabló. Az utolsó esztendőben számos följelentés érkezett a rendőrségre, hogy a vonaton kloroformmal elaltattak egyes utasokat, a kiket azután kiraboltak. A rendőri nyomozás csak annyit tudott kideríteni, hogy a rablásban minden esetben része volt egy fiatal leánynak is. A véletlen most ráterelte a hatóság figyelmét egy fiatal párra, a mely valószínűen tettese az összes eddigi kloroformos rablásoknak. A minap délben Kassáról Eperjesre érkezett egy uriasan öltözött fiatal pár s az ottani Széchenyi-szállóban szállt meg. Ebéd után több ügyvédet és orvost keresett föl a leány s társa ezalatt a kapuban várakozott reá. A leány mindenütt mint Szirmay József héthársi mérnök leánya könyöradományt gyűjtött. Egy ügyvéd gyanusnak találta a dolgot és feljelentést tett a rendőrségen. Az eperjesi rendőrség az idegen párnál talált levelekből és írásokból megállapította, hogy a leányt Krausz Mariskának hívják, Budapestre való és 18 esztendő. A férfi Herskovits-Krausz Lipót, szintén budapesti és 21 éves. A budapesti főkapitányság, ahová fölvilágosításért fordult az eperjesi rendőrség, kiderítette, hogy a csalókat jól ismeri, már többször büntetett könyöradománygyűjtők. A lefoglalt levelezésből arra lehet következtetni, hogy Krausz Mariska az a hölgy, aki a vonaton kloroformmal szokta elkábítani és azután kifosztani utközben szerzett ismerőseit. Erre nézre a szélhámos pár nem tett beismerő vallomást, de remélhető, hogy a nyomozás elegendő bizonyítékot szolgáltat ellenük. Az eperjesi rendőrkapitány egyelőre tiltott koldulásért harminc-harminc napi elzárásra ítélte a leányt és kísérőjét.

— Elfogták a csengerbagosi rablógyilkosokat. Szatmárról jelentik, hogy a csengerbagosi körösmában történt rablógyilkosság tetteseit. Adám Miklós csenderbörömester vezetésével mentek ki szombaton reggel a csenderbörök Csengerbagos környékére. Segitettek a nyomozásban a többi járás csenderbörői is. Vasárnap reggel nyolc cigányt fogtak el Csengerbörök és Porcsalma környékén, délután pedig két oláh parasztot vittek őrizetbe. A nyolc cigány mindent tagad, de a két oláh paraszt már beismerte bűnét. Valószínű, hogy ez a két oláh volt a gyilkosság közvetlen tettese, a cigányok pedig segédkeztek nekik. Az egyik oláh homloka meg van sérülve. Ez támadta meg először Kaufmann körösmárost, aki egy székkal védekezett és a szék lábával fejen vágta támadóját. A tizenkét embert behozták a szatmári csenderbörökre és onnan az ügyészségre. A csenderbörö azt hiszi, hogy köztük vannak a csengerbagosi rablógyilkos kísérlet tettesei is.

— Összefognak a nemzetiségek című minapi cikkünkre vonatkozólag a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Becses lapjának karácsonyi száma egy telefonbeszélgetést közöl, mely köztem s a szerkesztőség egyik tagja között folyt le. A beszélgetés nincs híven közölve. Én nem mondtam azt, hogy az Aradon megjelenendő új román lap az országos nemzetiségi pártnak lesz a hivatalos lapja, hanem azt mondtam, hogy ez a lap a román nemzetiségi párt lapja lesz, de egyik főbb hivatásának fogja tekinteni a magyarországi nemzetiségeknek minél nagyobb szövetkezését elősegíteni a magyar tulzó sovinizmus ellen. A tudósító azt is kérdezte tőlem, hogy a lap tulzó vagy mérsékelt politikát fog-e követni? Erre én azt feleltem, hogy a lap nem fog követni sem tulzó, sem nem tulzó politikát, hanem követni fogja a román nemzetiségi párt politikáját. Miután a jelen körülmények között kiva-gyok téve annak, hogy minden, esetleg félre-értett szavamból vádpontokat keresnek ellenem, kérem igen tisztelt szerkesztő urat, szivesked-jék jelen soraimnak becses lapjában helyt adni. Fogadja kiváló tiszteletemnek őszinte kifejezé-sét, Goldis László.

— Porcsalmonyok raktáram Deák Ferenc-műve 40. sz. alatt megnyit. Tisztelettel Schwarz Zsigmond. 3698

— Ha férj negyven, az asszony husz éves. Mikleá Miklós cipész — mint resicai tudósi-tónk jelenti — tavaly nősült. Negyven éves ember létére feleségül vett egy husz éves gyönyörű leányt. A fiatal menyecske azonban más-sokkal is kacérkodott s e miatt napirenden volt köztük a perlekedés. Az asszony a tavaszkor megunt a férjének örökös feltékenykedését, sze-katuráját s otthagytta az urát. Ebbe, ugylátszik, Mikleá is belenyugodott s elköltözött Versecre. Azonban az idő folyamán mégsem tudta elfe-lejteni asszonyát s a napokban visszatért Resi-cára. December tizenkilencedikén reggel — a görög keletiek Miklós-napján — sok pálinkát szedett névnapja örömeire magába s aztán el-ment a Mária Terézia-utcaába, ahol lesbe állt. Tudta, hogy felesége arra fog jönni s várako-zásában nem is csalódott. A gyanutlanul jövő asszony mellébe hirtelen szó nélkül beledöfött egy éles konyhakést. A kés az asszony szívét szurta keresztül, aki egy jajkiáltás nélkül hol-tan rogyott össze. A gyilkos férjet letartóztá-tatták.

— Az új zónarendszer. A magyar államvas-utak igazgatósága elkészült azzal a hatalmas ter-vezetvel, melyet a zónarendszer reformálására al-kotott. A tervezet Hieronymi Károly kereskede-lemügyi miniszter előtt van s a közel jövőben meg-s fog történni a személydíjazbás általános refor-málása. Az új díjazbást egyrészt az államvas-utaknak a közönség igényei miatt szükségessé vált nagy és egyre fokozódó beruházásai, másrészt a nagyobb távokárokúál fennálló anomáliák tették szükségessé. A mai rendszer törhetetlen s kivi-láglik ez abból is, ha más államok vasutával ha-sonlítjuk össze a mi személy-díjazbásunkat. Ki-derül, hogy a világ összes vasutai között a mív. on fizetnek legkevesebbet az utazásért. De indokolják szükségességét a má. személyforgalmi kiadásai-val. A közönség kényelmére szolgáló újabb be-fektetések, új gyorsjáratú mozdonyok és vonatok, újabb kocsipark stb. annyi a megszorodtak, hogy ezeket a kiadásokat a jelenlegi olcsó sze-mélydíjazbás mellett bővíteni már jelenleg is alig fedezik és a helyzet óvrol-óvra rosszab-bodik. Ezek voltak főindokai annak, hogy a ke-reskedelemügyi miniszter előadta a személy-díjazbás kérdésécek tanulmányozását. — Az, hogy a mív. nak egy és ugyanazon nagyobb távolságn viszonylatai ugyanazon osztályban el-térő menetdíjat kell fizetni, abban leli magyaráza-tát, hogy a mív. díjazbása szerint a 16 zónás menetjegy 400 kilométeren túl valamennyi távol-ságra érvényes ugyan, de csak azokra az utakra, amelyek 24 órán belül megtérhetők. A 16 zónás menetdíj mellett tényleg megtérhető utazás hossza tehát a menetrendi csatlakozásoktól függ és a gya-korlatban 500—900 kilométerre terjed. A 24 óra lejártával a még hátralévő utra új jegyet kell vál-tani. Arra nézve, hogy az új díjazbás milyen lesz, a kereskedelemügyi kormány még nem ha-tározott, annyi azonban már most kétségtelen, hogy a fent felsorolt abnormalis díjazbítás meg-szűnik és helyette természetesen, matematikai szaba-tossággal és az utazás hosszával helyes arányban álló díjazbás fog életbe lépni, mely megszünteti azt a sokszor felpanaszolt helyzetet is, hogy a je-lenlegi, besorozási díjazbás mellett kis távolsá-goknál ugyanannyit kell fizetni, mint 500—100 kilométernél, sőt több száz kilométernél is nagyobb távolságoknál. Meg fogja szüntetni az új díjaz-bás a sokféle korlátozás és tiltó rendszabályokat, a vexatúrákat is.

— Elragadtatással szemléli mindenki Wein-berger Ferenc jó hírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy-brillians-, ék-szer és ezüsttárgyak raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. Mésés olcsó árak. Telefon 489. 4399

— Örökké hálás lesz önnek minden hölgy, akinek jegygyűrűt vagy ékszer karácsonyi meg-lepésül Waldmann I. ékszerésznél vásárolja Szab-baságtér 14. sz., hol legszebb, legjobb és legol-csóbb. 4359

— Születések, halálozások és házasságok. 26 aradi anyakönyvi hivatalban e hó 24—27 ig a kö-vetkező születéseket, halálozásokat és házasságok kö-töttéket jelentették be: Születések: Éder Ernő geplakárosnak Ernő nevű fia. Marar Demeter lakato-snak Maria nevű leánya. Rutka Gyula kereskedő-nak Oga nevű leánya. Lestyan Pál varosi rend-őrnök János nevű fia Brunner Lajos kereskedő-nek Maria nevű leánya. Tari József fényszabó Bala nevű fia Meghalt: Brosi Ferenc 6 hónapos új Probat Maria 14 hónapos leány. Örv. Örgo-vics Károlyné 80 éves magánzó. 1911. Jan. 26 éves lakatos. Póckai Irén 4 éves leány. Ha-zasságok kötött: Vas János szobrász Lohovits Barival. Hubeneich Mihály szobrász Mame Vu-mával. Juhász Mihály napcsámor Marai Rozs-lával. Káldori Sándor kárpitos W. H. Burg Istvával. Urtheil András kávéfőző Schmidt Borbalával. Vucsa György kereskedő Kubik Irénnel. Zógeri Géza fő-kező Szontag Mariával. Post Antal cipészmeister Rabanduszt Márával. Kalossa Kálmán szíjgyártó Pálfi Annával. Mihailovics Vándor asztalos Bartha Rózával. Weiss Fülöp lakatos Bartók Rózálival. Szöllősi István földműves Antal Mariával.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 479

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek
köszvény hólyag- és vesebetegeknek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2926
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek 1910. évi december hó 31-én délelőtt 10 órakor Aradon az Egyesület székházában igazgató-vá-lasztmányi gyűlést tart a következő tárgysoro-zattal: 1. Elnöki jelentés az egyesület működéséről. 2. Az 1911. évi költségelőirányzat meg-állapítása. 3. Tagsági ügyek. 4. Esetleges in-dítványok.

— A magyar és osztrák kölcsön kibocsájtása. Budapesti és bécsi lapokban különböző hírek jelentek meg a magyar és az osztrák kölcsönről. Az osztrák pénzügyminiszteriumban legilletékesebb helyen a kibocsájtásról a követ-kezőképeket mondták:

— Ami az osztrák kölcsönt illeti, annak előkészületei még hosszabb ideig fognak tar-tani. A kölcsön kibocsátása csak husvét táján történhetik meg. A kibocsátás ezúttal is arra a csoportra lesz bízva, mely a multkor kölcsönt intézte, vagyis az osztrák postatakarékpénztár vezetése alatt több bécsi és vidéki pénzinté-zetre.

— Ami a magyar kölcsönt illeti, a mi ér-tesülésünk szerint annak kibocsájtása már ja-nuár elsején meg fog történni, még pedig an-nak a magyar csoportnak utján, melynek élén a Rotschid-ház áll. A kibocsájtás nyilvános aláírás utján fog történni.

— A nagyikikinda—aradi k. é. v. műszaki fe-lülvizsgálata. E hó 25-én fejeződött be a rész-ben, október részben november hóban forga-lomba helyezett nagyikikinda—aradi helyiérdekű vasut nagyikikinda—aradi fővonalának, valamint a lovrin—zsombolya, nagyikikinda—nyerői és marospart—marosrévi szárnyvonalainak mű-szaki felülvizsgálata, mely teljes hét napot vett igénybe. A felülvizsgáló bizottság tagjai voltak: A kereskedelmi miniszter kiküldöttje Bene Gyula főfelügyelő, a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről Návay Ernő felügyelő, a magy. államvasutak igazgatósága képviselője.

tében Gönczy Béla felügyelő és az aradi üzletvezetőség részéről Németh József főmérnök és Buocz Frigyes osztálymérnök. A bizottság a 130 km. hosszú vonal összes létesítményeit, berendezéseit, épületeit a legbehatóbb részletes vizsgálat alá vette és mindent rendben levőnek talált.

Miért gyönyörű a pesti nő?

Mert az archőre rózsás, üde, friss, finom, hamvas és diszkrétén matt. Hyenné tette a Yes Porcellánpouder. Minden királynő, minden nagy színésznő azt használja, mert: minden pouder közül egyedül csak az Amerikai Yes Porcellánpouder ártalmatlan, ezt a hítes vegyész bizonyítja és mert szépítő hatása biztos, millió esetben kipróbált.

A Porcellánpouder csak „Yes” felirattal való. Kapható az egész világon mindenütt. Az Amerikai Porcellánpouder R. T. magyarországi kirendeltára: Budapest, IV. Keesském utca 8., VIII. Rákóczi-ut 9. Árak: 5.- 3.- korona.

Aradon kapható: Házsi Hecstör, dr. Földes Kelemen, Vajtak és Weisz, Ried Béla, Hajós Árpád és Hegedűs Gyula cégnél.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, dec. 27

Az időjárás menetében lényeges változás nem állott be. Jelenlegi jellegzete a mezőgazdasági állapotra kedvező.

A gabonaüzlet irányzata szilárdságából vesztett.

A mai piacon gyenge hozatal volt. Elkelt

500 mm. buza 9.80—10.00

500 mm. tengeri 4.30—4.40

Zab 7.30—7.40

Rózs 6.70—6.80

Árpa 6.80—7.—

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 27.

Kínálat korlátozott, vételkedv gyenge, 3 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél	2 óra
ár	ár	ár
Buza 1911. áprilisra	11.96—11.97	10.98—10.97
Buza 1911. májusra	10.81—10.82	10.81—10.87
Buza 1911. októberre	1.61—1.62	10.61—10.61
Rózs 1911. áprilisra	7.18—7.19	7.77—7.78
Rózs 1911. októberre	7.14—7.15	7.72—7.73
Tengeri 1911. májusra	5.57—5.58	5.57—5.58
Zab 1911. áprilisra	8.37—8.38	8.38—8.39

A Temesvári Lloyd - Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegysége

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Dec. 27.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	9.70—9.80
76	—	—	—	9.80—10.00
77	—	—	—	9.90—10.05
78	—	—	—	10.10—10.20

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	9.65—9.70
Rózs	—	—	—	6.70—6.75
Árpa	—	—	—	6.65—6.70
Zab	—	—	—	6.10—7.20
Tengeri (ul)	—	—	—	4.40—4.45

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Dec. 27. —

Magyar aranyárjádék 4%	—	—	—	121.40
Magyar koronajárjádék 4%	—	—	—	91.95
Magyar koronajárjádék 5%	—	—	—	84.25
Magy. földteherm. kötvény 4%	—	—	—	92.40
dorvát-szlavon földteherm. kötv. ny	—	—	—	94.—
Magyar nyereséysorsosgy kölcsön	—	—	—	227.—
Mezőszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	—	160.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	93.50
Osztrák járadék ezüstbe	—	—	—	97.25
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	115.75
Osztrák koronajárjádék 4%	—	—	—	93.40
1861. évi osztrák államsorsjegy	—	—	—	169.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	18.90
Magyar hitelbank-részvény	—	—	—	856.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	66.50
Osztr.-magy. államvasuti részvény	—	—	—	751.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	—	19.13
Német birodalmi márka	—	—	—	117.53 1/2
London vista	—	—	—	240.02 1/2
Páris vista	—	—	—	95.65
10 márkás arany	—	—	—	28.50

Feladás szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910 évi december hó 28-án:

A) bérlet.

A) bérlet.

Beullemans kisasszony házassága.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: Frantz Ponson és Fernand Wicelcz Fordította: Heltai Jenő. Rendező: Szendrey M.

SZEMELYSZÁM:

Id. Delpierre	Ajtay Ödön.	A titkár	Szabó Lajos.
Albert	Beregi S.	A pénztáros	Kahler K.
Meulmester	Polgár S.	Beullemansné	Benkőné.
Seraphin	Delly Lajos.	Suzanne	Harmath J.
Beullemans	Várnay Jenő.	Izabella	Lászi Etel.
Mostickx	Kulcsár L.	Pincérlány	Szabó Böske.

Közdete este 7 és fél órákor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1910. dec. 28-án, szerda:

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Csokoládé gyártás. Látványos. — 2. A levélhordó. Dráma — 3. Olcsó utazás. Mulatságos. — 4. Montenegró. Látványos. — 5. Bűnhődés. Dráma. — 6. Másodvirágzás. Vigjáték. — 7. Amerikai mesterbirkózás. Dráma. — 8. Kirándulás a kormányozható léghajón. Látványos. — 9. A spiritusztá lánya. Humoros. — 10. Montraversi gróf Dráma.

Előadások d. u. 5 óráról kezdve.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogred. zenekara. játszik. — Csukrássda.

Helyárak: I-50 helyi kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fill.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Műsor: Ma, szerdán 1910. december 28-án este fél 9 órákor.

Az Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpad-a.

1848. szabadságharc története

Három felvonásban, 224 gyönyörűen színezett vetített és mozgófényképpel. A köveket festette és a darabot felolvasa Vágó B. festőművész.

Helyárak: I-50 rendű páholy 5 kor., II-od rendű páholy 4 kor. Páholy és I kor. Zárték 1 kor. I-50 hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatar. — Buffet.

Delután fél 6 és 7 órákor teljesen új mozgófénykép-műsor.

NYILTTER.

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. érekepersé-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Foitse Károly a maga, úgy számos rokonai nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó nő, testvér és rokon

Foitse Károlyné

szül. Hackl Laura urnőnek

f. é. december hó 27-én d. e. fél 8 órákor, életének 39-ik és boldog házasságuk 21-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai december hó 28-án, d. u. fél 4 órákor fog-nak Rákóczi-utca 2-ik számú házban a róm. kat. szertartás szerint beszenteltetni és a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. 4789

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért december hó 29-én, fél 9 órákor fog az ujaradi plébánia templomban az egek Urának bemutatni.

Aldott legyen emléke!

Ujarad, 1910. december hó 27-én.

ELŐPATAKI GYÓGYVÍZ

páratlan gyógyszer gyomor-, vese-, lép-máj és epe-betegségeknél.

Aradon képviselő és nagybaní rak-tár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Kocsárd, telefon 130. Éles Ármán, telefon 44. Färber Lajos és Testvére, telefon 811. Nagy Farkas, telefon 268. Erenfeld Ignác stb. cégeknek és minden jobb vend. glöben és kávéházban.

HOL kapható a leg-jobb és legolcsóbb

Poresz Köszén

Koksz

Faszén

és aprított Tüzifa

házhoz szállítva

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46.

Következő
ujdonságok
érkeztek
KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

May Károly: A félelmetes, Móricz Zsigmond: Sárarany, Tragédia, Ambrus Zoltán: Ifjuság, Ignótus: Színházi dolgok, Wedekind F.: Novellák, Schnitzler A.: Az élet szava, Ady Endre: Így is történhetik, Lovik Károly: Egy barátságos ház története, Mikszáth Kálmán: A fekete város, Rákosi V.: A párisi gyújtogatók, Szöllősi Zsigmond: A férfi szerelme, Bataille Henry: A balga szűz, Ambrus Zoltán: Kultúra füzértánc, Biró Lajos: Férfiak, Kálnoki Izidor: Veronikájék szerencséje, Farkas Pál: Az utolsó menüett, Szemere György: A Kont-est, Sas Ede: Küzdelem egy sirért, Leroux G.: Az operaház fantomja, Szabolcska Mihály: Dalok hazulról, Stocpoole Vere: A csendes mocsarak, Ady Endre: Sápadt emberek, Malonyai Dezső: Az öreg méltósága.

Némethen: Georgy Ernst: Theater, Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn die Fackel sich senkt, Boy Ed Ida: Ein königlicher Kaufmann, Rosner Karl: Der Herr des Todes, Blumenthal: Eine Frauenbeichte, Klinckowstroem: Die Insel des Friedens, Schnitzler Arthur: Komtesse Mizzi, Schaw Bernard: Künstlerliebe, Hermann Georg: Kubinke, Heimbürg: Waldblumen, Gersdorf Ada: Ein Fürstentraum, Harder Agnes: Siebenschläfer, Hartwig G.: Wär' ich geblieben doch, Heimbürg W.: Die lustige Frau Regine, Rantzau A.: Ein unmöglicher Mensch.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
20 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 8 fillér.**

A vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép

ujdonságok - érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Legújabbak: Zerkovitz: Tudja Isten, Weiner: Csókoloztam, A hangli, Grósz: A pécskai cigány-soron, Vankos nóta, Csillag nóta, Simko: Ne korholjon édes anyám, Mikor mentél, Fall: Puppenmädel, Heidelberg: A Jász — leány, Sas Náci: Letűnt a nap, Hajtsd ide párom a fejedet, Kun M.: Pincér fizetek, Weiner: A pesti duhaj, Komáromy: Vándor keringő, Sas Náci: Gesztenye nóta, Jé maga az a Grün!? Nicholson: Nagysád ne siessen..., Wollner: Néger Don Juan, Zerkovitz: Rövid az élet, hosszú a sir! Heidelberg: Dal a kiskorú Pistáról, A mama, Dr. Gelén: Fagyos história, Gerő: Nóta a Zsuzsáról, Fráter: Ha meghalok, Huzzad cigány, Tellmann: Tücsök dalok, Granichstaeden: Mein Mann war eine Woche in Paris, Monckton: Zülleni, zülleni, Zerkovitz: Bukj el szoknya.

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSÓ,könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.**Nagy ujévi cipőoccasio**

az előző idénnyel visszamaradt

cipőárak

leszállított árakban kaphatók.

Lányi Marcell,

cipőraktárban

4594

Arad, Atzél Péter-utca I. sz.

Gőzművelés

Nagyobb területek szántá-
sát kétférendszerű 20 név-
leges lóerejű új gőzekéjé-
vel, épügmélyrigolozásokat
szőlő, spárga stb. telepítések-
hez előhántós gőzrigol-
ekével igen kedvező feltételek
mellett elvállal **Ortutay**
Gyula bélamajori gazdasága
Mezőkovácsháza (Csanad-m.) 1713

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika 1/2 kg. ...	K 1.35
Portorico 1/2 kg. ...	K 1.50
Cuba 1/2 kg. ...	K 1.60
Arany java 1/2 kg. ...	K 1.60

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköldémből	
Jó minőségű 1/2 kg. ...	K 1.60
Finom minőségű 1/2 kg. ...	K 1.80
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) 1/2 kg. ...	K 2.20

Tea:

Törlemék-tea 1/2 kg. ...	K 2.50
Congó-tea 1/2 kg. ...	K 3.—
Családi keverék 1/2 kg. ...	K 5.—
Legfinomabb Király-tea 1/2 kg. ...	K 6.—
Ceylon-tea a legerősebb zamatu 1/2 kg. ...	K 6.—
Kitűnő teasütemény-keverék 1/2 kg. ...	K 6.75

Rum:

1 liter családi tearum ...	K 1.70
1 liter finom brazíliai rum ...	K 2.20
1 üveg 1/10 liter finom jamaicai rum ...	K 3.30

A világ-
biru **Kotányi-paprika** eredeti do-
bozokban

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,József főherceg ut 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gaz-
dasági Takarékpénztár” épületében.**Névjegy**

100 drb. (finom elefántcsont papíron
nyomva, izlésesen kiállítva, megren-
delhető

2 koronáért

az „Aradi Nyomda Részvénytársaság”
könyvnyomdájában.

Vidékre 2 korona 40 fillér bekül-
dése esetén bérmentve szállítjuk.

Uj! Aradon még nem létezett! Uj!

Gyorstalpalo vállalat

a Forray-utcában (gróf Nádasdy-palota) MEGNYILT.

Aradi:
Férfi cipőtalp és sarok csak 2 K. 40 f.
Női csak " " " 2 K. — f.
Gyermekek csak " " " 1 K. 80 f.
4533 Szives pártfogást kér

SZABOLCSI FARKAS.

Van szerencsém a nagyérd. köz-
ség tudomására hozni, hogy

asztalos üzletemet

Kápolna-utca 8. szám alá
saját házamba áthelyeztem és min-
den tekintetben a modern követel-
ményeknek megfelelően berendez-
tem. Mint eddig, úgy ezután is fő-
törekvésem lesz izléses kivitel, szo-
lid munka és olcsó árak által a
nagyérd. község bizalmát kéri-
demelni. 3961

Elvállalok modern lak- és boltberen-
dezéseket, portál és épületmunkát.

Kész butor eladás.

A nagyérd. község becses
pártfogását kérve, teljes tisztelettel

Molnár Antal,
épület és műbutorasztalos.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad leg-
nagyobb óra és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Koltár lánc-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és brili-
áns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcserélhetők.
TELEFON 488. TELEFON 488.

AKI

zamatos, igen finom
Rumot akar készíteni,
vegyen 80 fillérért egy
üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő ut-
sítás szerint pár perc
alatt 1 liter finom thea
rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kelemen

gyógyszerésznél

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szé-
pítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik,
a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánózzák és hamisítják,
tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta
készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést
keltett.

— ARA 1 KORONA. —

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON. 361

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz

az összes használatban levő sóbor-
szeszek közül a legjobb hatásúnak
bizonyult.

A Doré sósborszesz

kitűnő eredménnyel használható mint
bedörzsölőszert. mindazon esetekben,
midőn a bedörzsölést szükségesnek
tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen minden-
féle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfájás, oldalszorás, hátfájás és
csúszos fájdalmaknál. 431

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő
fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszert. —

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

— 44 fillér. —

Főraktár: HAJÓS ÁRPAD gyógyszerárátában,

továbbá: Ring Lajos gyógyszerárátában és Vojtek és Welsz droguériájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Balázs Péter

képesített kőművesmester építész

irodája

Arad, B.-Választó-u. 21

Elvállalja a legmodernebb
épületek tervezését, építését és
esetleges művezetését. Készít
terveket és költségvetéseket a

legmegbízhatóbb kivitelben

a legolcsóbb árért. 4626

Ráérek meggazdagodni

egyelőre arra törekszem, hogy a
vevőimet a lehető legolcsóbb árak-
kal és szolid, tisztességes kiszol-
gálással meghódítsam. 4406

Tessék meggyőződni!

Dus választékot tartok valódi arany
és ezüst ékszer, ugyyszintén percre
kipróbált zseb és fali órákban

karácsonyi-ujévi
ajándékoknak.

Zinner Vilmos

műorás és ékszerész

Arad Forray-utca,
gr. Nádasdy-palota.

Házi mosószappanok

piperoszappanok illat-
szerek, stearin és
templom-gyertyák

ugyszintén mindenféle mosócsikkak

legolcsóbban beszerezhetők

Lorenz Károly

szappangyárosnál 2044

Arad, Forray-utca

Építész iroda áthelyezés!

Maszni János

építész műszaki irodáját

Arad, Szent István-utca 7. sz. alá (saját ház)

helyezte át.

Elfogad az építész terén előforduló mindennemű

IRODAI ÉS KIVITELI MUNKÁLATOT.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségazamitáso-
kat kívánatra készítek.

Az építész terén mindennemű felvilágosítással szolgálom.

A nagyérdemű község b. pártfogását továbbra is kérem

Tisztelettel

Maszni János, építész.

4781

Szenzációs ajándékok!

Minden egyes megrendelőnk, aki fényképfelvételét nálunk eszközli, teljesen ingyen egy díszes Biedermayer-szerű naptárt kap ajándékba saját arcképével.

Stojkovits és Békés

1645

fotoművészeti szalonja

Arad, Szabadság-tér 16. szám.

(Domány-palota.)

22051—1910. kh.

Hirdetmény.

Arad város rendőrkapitánysága által közhirrre tétetik, hogy a földmivelésügyi m. kir. minisztérium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján az 1911. évi tenyésztésre ingyen ad selymérpetét, illetve selyemhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak.

Akik selyemtenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezzenek azon egyénél, aki a községben a selymérpete kikeltésével meg van bízva, ki a tenyésztésre vonatkozó utasítást tartalmazó könyvecskét is ad.

Arad, 1910. évi november hó.

Sarló,
főkapitány.

Minden

előtízetők, hirdetőnk, avagy nyomtatvány
megrendelőnk

ingyen

kapja meg, ha írásban kéri, gyönyörű nagy
fali naptárunkat.

Tisztelettel
az „Aradi Közlöny”
kiadóhivatala.

24915—1910. kh.

Hirdetmény.

Az aradi rendőrkapitányi hivatal, mint iparhatóság és az arad-járási főszolgabírói hivatal mellett 1911. évben működő iparhatósági megbízottak választásának határidejéül 1910. évi december hó 29-ik napjának délután 2 óráját a kapitányi hivatal ipartűgyosztályába kiűzőm, mikorra az önálló kereskedők és iparosok a választás megejtése céljából meghívotnak.

A választók névjegyzéke ugyan csak előbbjelzett hivatalban betekinthető és az elleni netaláni felszólamlások ugyanott írásban benyújthatók.

Arad, 1910. évi december hó 17-én.

Groén,
h. főkapitány.

Eladó üzem megszüntetése miatt azonnal Arad, Demeter-utca 41. 42. szám alatt levő leégett malomban egy 45—55 lóerejű új két hónapig üzemben volt elsőrendű svéd Bolinder rendszerű nyersolaj motorral, szépuri lakással, kerttel, istállóval, dísznőlkkel. Akár gyár, vagy műhely berendezésre alkalmas. Ugyanott két darab 21-es hengerek, 2 pár kő, 90 méter mázsa nyersolaj, egy esztergapad, egy masszív házkapu, kovács fuvó üllővel, több szer számmal és egy 1000 kilogrammos mázsa eladó.

4858

Telefon 410.

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelő
Arad, Batthyány-u. 13.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtiszt, dua gyökérzetű bor és csemegefajta

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

Winkler József,
Arad, Batthyány-u. 13.

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és óras a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrassy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát.

drágakövek, arany, ezüst, prima china
ezüstárak és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása a karácsonyi és újévi ajándékoknak.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

Értesítés.

Tisztelettel értesítem Arad és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai naptól fogva üzletemben lévő összes áruimat beszerzési áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel:

Lantos József és Társa,

női és férfi divat üzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palota.)

4676

Hirdetmény.

Közhirrre tesszük, hogy a városi kertészetben; a gyermekkorház mellett, káposzta, kelkáposzta, cseke, hónapos retek, téli retek, saláta, karfiol, bimbókel, kalaráb, zeller sóska, paraj (spenót), vörös hagyma, továbbá cserép-növények, mint cyclamen, primula, pálmák stb. kaphatók az egész nap folyamán. Elvállalja továbbá termek diszítését s egyes alkalmakra dísznövényeket kikölcsönöz.

Arad, 1910. december 19.

A gazdasági szék

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairóvitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

Gyermekek és felnőttek által

egyaránt kedvelt friss és kellemes ízű **Hajós léle**

Csukamájolaj

most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindenféle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb. 421

Ára egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ára egy üvegnek ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN.” Egy pár pere alatt bármely hajat vagy bauszta a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai

gummi

a „NITER” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben —

NÉVJEGYEK

legdivatosabb ujdonságok, utolérhetetlen tiszta, szép és előkelő izlésű kivitelben

■ Készíti: ■

4620

Bloch H.

papírkereskedése, könyvnyomdája Arad, Andrassy-tér 18. sz. saroküzlet. Nyomdaüzem Salacz Gyula-utca 3. sz. — Telefon 126.

Ez ujévre ismét vezető ujdonságok.

Vidéki megrendeléseket 24 órán belül teljesen bérmentes szállítással intézek el. Névjegyeim művészi kivitelét mi sem igazolja jobban, mint az alábbi két levél

Bloch H. cég Arad.

Sziveskedjék csatolt és már Ön-
nél készült névjegyeimből ismét 200
darabot mihamarab megküldeni.
Címem lent. Kérem az összeg
utánvételezését.

Tisztelettel
Adolf Lúbbe

Berlin S. O. Kopernicker strasse 37.

(A német eredeti lefordítása.)

Charles W. Mascherol.

Paris, 80. Rue de Tirol.

T. elm.

Múltkor Aradon voltam és ren-
deltem Önnél névjegyet, kérem
Önt, hogy azekból nekem most ismét
100 darabot szállítson.

Charles W. Marcherol
gazdálkodó.

(A francia eredeti fordítása.)

Porosz Szén Koks

4138

legjobb minőségben, legolcsóbb árban

kapható:

Roth József

Arad, Ötvös-utca 3.

Telefon 63. sz.

Telefon 63. sz.

SOK PÉNZT TAKARIT MEG, HA CIPŐ TISZTÍTÁSHOZ

ÓRIÁS FEDÁK KRÉMET

HASZNAL
MERT CSAK 30 FILLÉR
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Ismeretség híján

kulcsára,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleánynya,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

berboadai mivka

rozszt,
lovat,
halászatot,
tájkot.

eladni kiván

Özletet,
mühelyt,
lakást, stb.
Vagy

mindenkiket vétel vagy bérbevétele esél-
lyből kéri;

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban az országban és külföldön.

~~is birdoted~~

rovatát használja.

**Kiváltott arany, ezüst- és
gyémánt-árakat vesz és el-
ad Farkas Streicher
Arad, Tőkölly-tér 1. 3974**

megvenni óhajtja, attól átveszem a már elavult Pallas Lexikont. A Révai Lexikont részletfizetésre is szállítom. — **Veszek legmagasabb árban egész könyvtárakat és hangjegyeket, 90,000 kötetes kölcsönkönyvtár és 80,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet.** üzleti könyvek gyári raktára. **Kerpel Izso könyv-és papirkereskedése, Aradon. 4071**

és nyereg, használt, de jókarban
levő, megvétellel kerestetik. Cím
a kiadóban. 4628

pontos és gyors munkával, félol-
tól kezdve, olcsón elvállal Koho-
nyicz József motoros fafűrészelési
vállalata Bercsényi Miklós-utca
8. Ugyanott aprított tűzifa kap-
sz. 4557

irédei gyakorlattal bíró kisasszonyt
vagy fiatallembert, aki a levéltár
(dossier) kezelést érti. Ajánlatokat
„Kezdő” címen a kiadóhivatal
fogad el.

és gramofont megvételre keresek.
Wéber, bizományi iroda Vilá-
gos. 4572

teljesen jókarban levő 2 szoba- és
konyhaberendezés és befőttek azon-
nal, elköltözés miatt. Aulich
Lajos-utca 2. I. em. 9. 4790

butorozott szobát keresek a főter
közelében. Cim a kiadóhivatal-
ban. 4575

4 polgárit végzett, ügyes klszszonyt kölcsönkönyvtáram részére.
Kerpel Izsó, könyvkereskedése. 4792

ker. vagyonnal? Csak komoly szándékú urak, ha vagyontalanok is, kiknél gyors nősülés akadályba nem ütközik, irjanak e címre: L. Schlesinger Berlin 18. 4334

Arad, Weitzer János-n. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

**fehérenemű varráshoz és
himzéshez oktatásra fõlvé-
tetnek.**

5417—1910.

A nagyméltóságu m. kir. földmívelésügyi miniszter ur 106732/X. A. 3. sz. körrendelete folytán felhívom a gazdaközönség figyelmét a haltenyésztésre.

A haltenyestést a földművelésügyi kormány megfelelő támogatásban hajlandó részesíteni. A segélyezés részben a beruházások költségeiből bizonyos hanyad megtérítésében, részben pedig a népesítéshez szükséges halanyag 50 — 100%-ának több éven át díjtalan átengedésében áll.

Az érdeklődő gazdaközönség részére az országos halászati felügyelőség a tervek díjtalan elkészítése mellett szakzerű utasítást ad.

Felhívom a haltenyésztéssel foglalkozni kívánó gazdaközönséget, hogy az államsegély iránti kéréseiket nelyzetük részletes körülírásával a az öhajtott segélyezés nagyméltósága m. kir. földművelésügyi miniszter urhoz intézzék.

Arad, 1910. november 28 án.

Kádas Kálmán,
főjegyző.

Valódi

4578

Arad, Andrássi-tér-20.

**Ernyő különlegességekben tud
valaszték. Javítások és villany-
ernyő készítesek elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808.**

**Keresünk expedíciójuk részére egy kisegítő
nő vagy férfi munkaerőt. Jelentkezni lehet
a kiadóhivatalban.**

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

ugy keressze fel

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

**mert szép és jó árut csak ott vehet a leg-
olcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg!
ésvigyázzon a cégre!**

Korányi Jenő Szabadság-tér 3.
(a volt Winternitz-féle helyiség.)

● **Leszállított árak:** ●

Erős munkás cipő, kézi-
munka frt. 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt.
3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy
chewro frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leány-
cipők már 80 krajcártól
és feljebb.

Báli cipőkben óriási választék!

Férfi-, női-, gyermek-, leány- és flu cipők minden
kivitelben és minden árban kaphatók! oooo
Legujabb divatu kalapok, nyakkendők és fehérművekben
Állandóan nagy raktár.

Mielőtt férjhez megy kelengye beszerzése az Aradi Fehérnemű Készítő

Iparvállalatnál.

4733

Saját készítményű férfi fehérnemű méret szerint, ugyszintén fiu és leány intézeti fehérneműek.

Vidéki meghívásokra dus mintagyűjteménnyel azonnal állók rendelkezésre.

Arad, Weitzer János-utca (új leányiskola-épület.)

Városi és megyei telefonszám 651.

Gábor András és Társa

Telefon 790. sz. Telefon 790. sz.

Értesíti a tisztelt közönséget, hogy azén szükségletét a Lovardai raktárából szerezze be, hol is a legjutányosabb árban aradi légszuszogási kokszot vehet.

1 métermázsa 1-ső rendű légszuszogási koksz, házhoz szállítva 4 koronára 30 fillér. — Nagyobb vételnél engedményt teszünk. 4104

Ügyes kárpitos

olcsón ajánlkozik házakhoz dolgozni egy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 843

Egy hölgy

hajlandó bárkit, aki idegességben, vérszegénységben, reumában vagy köszvényben stb. szenved, ingyen egy egyszerű meglepően ható gyógyszerrel — melynek véletlenül jutott tudomására — fájdalomtól megszabadítani. Alólírott önmagát gyógyította meg vele, mikor már semmiféle gyógyszer nem használt és azért emberbaráti köelességének tartja ezt az emberiség hasznára fordítani. Irásbelileg forduljanak Müller Ed Amalia önnagyságához Budapest, Albertfalva 6. 6649

Fajtiszta riparia porta is alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökérzetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

sima valamint riparia portalis szőlőveszőket ajánl gyökerez és elsőrendű minőségben

HÁMORI-GAZDASÁG

szőlőoltvány-te.epe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Vásároljon köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás, erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-féle

Mellkaramella

(a három leányóval)

cukorkát. — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guteri Példes Kelemen, Rajos Arpad, Rozanyay Máttyás, Breuer Pál, Vojtek Kálmán, Gyógyszertárakban Arad, Zombory János, Gyógyszertára a Szentháromságban Új-Sat. Anna, Adler Gyógyszertár, K. Pécskán, Ors Rezső, Pankota, Telfort Károly, Gyógyszertára Elek, Krausz Elemér, Gyógyszertára Glóvócz, — Zeigmondovics Géza, Iris Gyógyszertára Lipka, Vojtek, Welsz drogeriája Arad és Rekszin János Gyógyszertára Ó-Pécska.

Nagymennyiségű

maculatura

jutányos áron

eladó

A karácsonyi

vásár alkalmából raktáron levő utolsó idényről fennmaradt legfinomabb kivitelű, női felöltők, plüsch kabátok, női bundák, selyem, csipke, posztó bluzok, pongyola és juponokat mélyen leszállított áron adom el.

Radó Gyula

új divaháza ARAD.

4708

Szabott ár!